

TRENER ROKOMET

2/95

TRENER ROKOMET 2/95

*Revija Združenja rokometnih trenerjev
Slovenije*

Izdaja:

Združenje rokometnih trenerjev Slovenije

Uredniški odbor:

Odgovorni urednik: Dr. Marko Šibila
Glavni urednik: Marko Primožič
Ostali sodelavci: Aleš Praznik
Franko Komel
Boris Zupan

NASLOV UREDNIŠTVA:

Rokometna Zveza Slovenije
Združenje rokometnih trenerjev Slovenije
Celovška c. 25, 61000 Ljubljana
Telefon, faks 061 319 840
Žiro račun: 50100-620-133 05 1222112-319350
pri Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana

Po mnenju Ministrstva za šolstvo in šport z dne 6. 1. 1994, številka 10/TP - 94, sodi revija med proizvode iz 13. točke, tarifne številke 3, zakona o prometnem davku, za katerega se plačuje 5 - odstotni davek od prometa proizvodov.

Tisk: MEDIUM Radovljica

Datum in kraj izdaje: Ljubljana, december 1995

ISSN 1318 - 7333

KAZALO

dr. Marko Šibila		
	POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE (IHF) ZA TRENERJE IN SODNIKE V KAIRU OD 18. DO 22.6.1995	5
Erwin Lanc:	PERSPEKTIVE ROKOMETA	6
Dietrich Späte:	OD SP 1993 DO SP 1995: RAZVOJNE TEŽNJE V ROKOMETU	7
Theo Kielhorn:	INTERPRETACIJA PRAVIL IGRE, NAČIN OCENJEVANJA SODNIKOV IN SODNIŠKE OCENE NA SP '95	16
Daniel Costantini:	PROUČEVANJE AKTIVNE OBRAMBE (Z RAZPRAVO O PASIVNI IGRI)	16
A. Lund:	ETIKA IN MORALA PRI ROKOMETU	24
Arno Ehret:	IGRA V NAPADU NA POSTAVLJENO OBRAMBO BREZ POSEBNIH PRIPRAVLJALNIH KOMBINACIJ (nadaljevanje aktivne igre brez prekinitve)	27
Michal Barda:	ANALIZA VRATARJEV NA SVETOVNEM PRVENSTVU 1995 (ISLANDIJA)	33
Willi Hackl:	SPREMEBE PRAVIL IN NOVEJŠA INTERPRETACIJA PRAVIL	38
Erik Elias:	"MANJŠI" POPRAVKI PRAVIL ROKOMETNE IGRE	40
dr. Marko Šibila		
	POROČILO S SVETOVNEGA PRVENSTVA MLADIH REPREZENTANC V ARGENTINI (21. 8. do 4. 9. 1995)	44
	EVROPSKO PRVENSTVO V ROKOMETU - MOŠKI - Sevilla 23. 5. do 3. 6. 1996 razpored tekem slovenske reprezentnce	48

**POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE (IHF)
ZA TRENERJE IN SODNIKE V KAIRU OD 18. DO 22. 6. 1995**

dr. Marko Šibila

V dneh od 18. do 22. 6. sva z g. Jegličem sodelovala na simpoziju, ki ga je Mednarodna rokometna zveza priredila, da bi začrtala razvojne smernice rokometnega športa za prihodnost. Prvič v zgodovini so se srečali na enotnem simpoziju najvidnejši predstavniki sodnikov in trenerjev iz večine držav članic IHF-a. Simpozij se je odvijal na dva načina: ob prisotnosti vseh udeležencev (plenarno) in pa v treh delovnih skupinah, ki so bile sestavljene glede na znanje jezika (angleško, francosko in nemško govoreči).

V nedeljo 18. 6. se je začel uradni del simpozija. Simpozij sta odprla in udeležence pozdravila g. Hasan Moustafa predsednik Metodične in tehnične komisije pri IHF (nekakšen strokovni svet IHF) ter g. E. Elias predsednik sodniške organizacije IHF. Pozdravil nas je tudi predsednik Egipčanske rokometne zveze, ki je bila gostiteljica simpozija.

V poročilu želim predstaviti večino zanimivih predavanj v takšnem vrstnem redu kot so si sledila na seminarju.

NEDELJA 18. 6. - 1. dan / 9.00 - 10.00

Erwin Lanc

PERSPEKTIVE ROKOMETA

Prvi predavatelj je bil predsednik IHF g. E. Lanc, ki je govoril o perspektivi rokometu kot športa. V uvodu je poudaril, da je sestavil svoje predavanje iz najpomembnejših misli udeležencev posebnega sestanka, ki ga je IHF organizirala, da bi dobila ideje o nadaljnjem razvoju rokometu v svetu. Skupino so sestavljali pomembni posamezniki iz športnega, rokometnega, družbenega in novinarskega življenja: Jenny, Podkowicz, Rousseau, Sheikh Ahmad, Rustad, Lanc, Samaranch, Diamond, Suetsune in Tor Lian. Svoje predavanje je razdelil na različna področja in govoril o:

1. splošnih dejstvih, kjer je poudaril nekatere najpomembnejše probleme rokometu (marketing s premalo izčiščeno ponudbo, pojavnost v medijih, propad mnogih klubov zaradi "čistega" profesionalizma, spremembe pravil igre, itd.) ter nekatere prednosti kot so atraktivnost, hitrost, emocionalna vrednost, veliko te-ta večšin, relativna cenenost itd;

2. organiziranosti IHF in pravilih njihovega delovanja. Omenil je, da deželam brez visoke razvitosti rokometu ne bodo zaupali organizacije velikih tekmovalcev. Poudaril je tudi željo po večjem bilateralnem sodelovanju med IHF in posameznimi člani. Pravila igre naj bi se spreminjale le, če je to popolnoma neizogibno ob tem pa bi morali predvsem razmišljati o vzpostavitvi ravnotežja med možnostmi obrambe in napada. Posamezni rokometni turnirji naj bi imeli natančno določen datum in stalno ime. Kot pomembne je omenil še želje po vzpostavitvi neposredne računalniške povezave in prenosu podatkov med IHF, EHF in posameznimi članicami; vzpostavitvi avtonomnih ženskih rokometnih zvez (po vzgledu nekaterih drugih športnih panog - primer odbojka v Avstriji);

3. IHF kot sponzorskem partnerju. Pri tem je omenil, da je sponzoriranje lahko tudi v obliki različnih uslug. Posebej pomembno pa se mu je zdelo poudarjanje in ustvarjanje različnih življenjskih in športnih zgodb igralcev in trenerjev ter njihovi intervjuji pred pomembnimi rokometnimi tekmami ali turnirji. Poudaril je tudi, da mora obstajati povezanost med dejavnostjo (storitve ali izdelki), ki jo opravlja sponzor in rokometom ter da je potrebno sponzorju zagotoviti preko rokometu dovolj veliko medijsko prisotnost (časopisi, TV...). Kot zanimivost je omenil, da podjetja z lastnimi propagandnimi oddelki raje sodelujejo neposredno s športnimi organizacijami kot pa s posredniškimi agencijami;

4. IHF-ovem lastnem oglaševanju. Najprej je govoril o reviji World Handball Magazine, ki naj bi jo v bodoče dostavljali tudi vladam posameznih držav ter celo večjih lokalnih skupnosti (večje pokrajine, predvsem na zahodu). Tako naj bi vzbudili zanimanje oblasti za rokomet in poskušali povečati podporo le-teh rokometu. Želijo tudi povečati pogostost izdajanja. Kot zanimive je omenil tudi drese z napisi imen igralcev, oskrbovanje IHF z zanimivimi podatki iz posameznih držav članic, ki bi jih uporabljali za širjenje po svetu, posebno izpostavljanje rokometnih zvezdnikov in njihovo predstavljanje javnosti - posebna srečanja z javnostjo za delitev avtogramov. Za večjo popularizacijo rokometu v posameznih državah je omenil tudi posebne video posnetke v sodelovanju s TV postajami, razvoj posebnih rokometnih oblačil za večjo prepoznavnost, razvoj posebnega IHF znaka za športna oblačila - drese in trenerke (podoben naj bi bil krokodilu). Predlagal je tudi, da se ob posebnih priložnostih publiko opozori na denarno podporo rokometni prireditvi (s svojo vstopnino si pomagal pri razvoju kluba...) ter da klubi in nacionalne zveze najdejo posamezne medije za promocijsko partnerstvo (primer Bayern

Muenchen - Bild Zeitung), ki bi zagotavljalo rokometu odgovarjajoči predstavitveni prostor v medijih;

5. IHF marketingu. Tukaj je omenil pričetek delovanja skupine marketinških profesionalcev, ki so začeli z majhnim proračunom, želijo pa vzpostaviti sodelovanje z mednarodnimi marketinškimi partnerji. Pomembni se mu zdijo tudi poskusi za popularizacijo rokometu v ZDA, kjer bi morali razmišljati tudi o nekoliko zmanjšanih igriščih, kajti večina dvoran je zgrajena za košarko in odbojko. IHF mora izdelati tudi svoj marketinški program. Predsednik IHF bi moral vzpostaviti in vzdrževati stike z velikimi mednarodnimi podjetji in marketinškimi agencijami. Predlagal je tudi, da se zaradi olimpijskih iger v Sydneyu in Atlanti posveti posebna pozornost razvoju rokometu v teh deželah. Zanimiva se mu zdi tudi nova struktura za ključne prireditve na velikih tekmovanjih (Islandija) - igralci se pojavijo na govorniških odrih;

6. IHF odnos do TV tehnike in TV projektov. Omenil je srečanja s strokovnjaki za TV prenose, kjer bi poskušali najti najboljše možne lokacije za TV kamere. Rokomet bi se moral pojavljati tedensko na različnih športnih kanalih. Posebej pomembni bi morali biti TV projekti v Olimpijskem letu in ob 50-letnici IHF. Izrazil je tudi pripombe v zvezi z zaščitnimi mrežami za goli, ki otežujejo spremljanje tekme s TV kamerami z vseh zornih kotov. Predlagal je tudi prekinitve med tekmo, ki bi služile propagandi (time-out, itd.). Ob tem bi morali oblikovati posebno IHF delovno skupino, ki bi skrbelo za priporočila v zvezi s TV prenosi (postavitvijo TV kamer) z rokometnih tekem, predvsem zato, da bi lahko gledalci spremljali vsa dogajanja na tekmi (spremljanje napada od začetka do konca, spremljanje vseh gibanj igralcev in žoge,...). Po njegovem mnenju so pomembni tudi komentatorji, ki morajo motivirati potencialne gledalce (IHF bi morala organizirati posebne seminarje - tečaje za

tovrstne komentatorje). Predlagal je tudi, da tekme komentirata dva: prvi se osredotoča na dogajanja na igrišču, drugi, v ozadju, pa bi povedal pomembne zanimivosti in pojasnjeval pravila igre (nejasnosti v zvezi s pravili) za nepoznavalce.

NEDELJA 18. 6. - 1. dan / 10.30 - 12.15

Dietrich Späte

OD SP 1993 DO SP 1995: RAZVOJNE TEŽNJE V ROKOMETU

S pomočjo prikaza desetih pokazateljev učinkovitosti rokometnih moštev na SP na ISLANDIJI in njihovo primerjavo s podatki SP 93 in EP 94, je želel D. Späte opisati razvojne težnje v rokometu.

HITROST IGRE NARAŠČA

- več napadov in zadetkov
- nova interpretacija pravil pozitivno vpliva na hitrost igre

Najprej je omenil, da narašča hitrost igre. To je ponazoril s podatki o bistveno več napadih, ki jih je v povprečju odigralo eno moštvo na tekmi ter s trditvijo, da nova interpretacija pravil vpliva pozitivno na naraščanje hitrosti igre. Tako je na Islandiji v povprečju eno moštvo na tekmi odigralo pet napadov več kot pred dvema letoma na SP na Švedskem. Prvič je bilo doseženo povprečje 53 napadov enega moštva na tekmi, ob tem pa je bil, kljub načelni neomejenosti, povprečni čas trajanja napada bistveno krajši. Največ napadov na prvenstvu so imeli: Belorusija 57.8 napada na tekmo, Švedska 56.6 napadov na tekmo, Španija 56.3 napade na tekmo.

POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE

Tabela 1 Primerjava statističnih pokazateljev moštev, ki so bila uvrščena od leta do 2. mesta

	SP 1993	EP 1994	SP 1995	trend
napadi na tekmo / moštvo	47,9	47,8	52,6	+
učinkovitost napadov	47,1 %	48,0 %	49,6 %	+
št. zadetkov na tekmo / moštvo	22,4	23,0	26,0	+
učinkovitost strelav	52,9 %	54,0 %	56,0 %	+
delež zadetkov iz protinapada	22,3 %	20,9 %	18,2 %	-
učinkovitost protinapadov	73,2 %	71,7 %	71,5 %	-

Bistveno večje število napadov ne gre na račun slabše kakovosti, saj je učinkovitost napadov (razmerje med številom napadov in številom doseženih zadetkov) na SP 95 naraslo za 2,5 odstotne točke.

Več napadov pomeni tudi večje število doseženih zadetkov: v povprečju 26 zadetkov enega moštva na tekmi pomeni, da so moštva v povprečju dosegla 3,6 zadetka več kot na SP leta 1993. To dejstvo kaže, da je bila igra tudi bolj atraktivna.

Vzrok za večanje hitrosti rokometne igre ni, kot bi lahko napačno razumeli, v forsiranju protinapada, saj je delež zadetkov doseženih iz protinapada manjši za 4,1% glede na SP 93. Mnogo pomembnejši je nov pristop pri uporabi pravil s strani sodnikov, saj je bila tki. destruktivna igra v obrambi (neprestano prekinjanje nasprotnika tudi z zelo ostrimi prekrški, objemanje, potiskanje, vlačenje za dres, udarjanje) dosledno progresivno kaznovana. V povezavi z doslednim dosojanjem prekrškov v napadu ima takšna uporaba pravil posredno pozitiven vpliv na povečanje hitrosti igre.

NOVA KAKOVOST PRI INDIVIDUALNEM OBRAMBEM DELOVANJU

- ⇒ novejša interpretacija pravil omejuje destruktivno igro v obrambi
- ⇒ predvidevanje razvoja igralne situacije - ena izmed najpomembnejših sposobnosti obrambnega igralca
- ⇒ Jackson Richardson (FRA) - prototip obrambnega igralca prihodnosti

Prilagodljiv način branjenja na vsakem igralnem mestu znotraj obrambne postavitve, torej nekakšno igranje z nasprotnikom, je vedno bolj očitni trend v individualnem delovanju obrambnih igralcev. Obrambna igra usmerjena v telo napadalca postaja vse manj prisotna. Strateško - taktična izhodišča, ki jih uporabljajo igralci pri igri v obrambi gredo v drugo smer. Ena izmed ilustracij teh izhodišč je način igre vsakega igralca posebej znotraj conske obrambne formacije 5:1, kot jo igrajo Francozi. Še posebej velja to za igro prednjega centra ("špice")

Jacksona Richardsons. Največji problem vsakega moštva je bil učinkovito in taktično smiselno preigrati tega, mnogokrat nekonvencionalnega in nepredvidljivega igralca. Rezultat the prizadevanj največkrat ni bil zadovoljiv. Tudi najboljša moštva so s težavo in redko uspevala z aktivnimi podajami mimo Richardsons z namenom ustvarjati višek igralcev na drugi strani igrišča. J. Richardson poseblja kot nihče drug prototip obrambnega igralca prihodnosti: na osnovi odličnega predvidevanja razvoja igralne situacije (anticipacije) igra aktivno, na žogo usmerjeno obrambo (v nasprotju z mnogokrat na nasprotnikovo telo usmerjeno, destruktivno obrambno igro). Takšen način igre nakazuje tudi smer učenja taktike in tehnike igre v obrambi pri najmlajših.

VEČ MOŽNOSTI ZA OBRAMBNE IGRALCE

- dosledno kaznovanje prekrškov v napadu
- hitrejšje odzemanje žoge zaradi pasivne igre v napadu

Že leta igralci in trenerji poudarjajo podrejenost obrambnih igralcev v dvobojih z napadalci glede na sodniške interpretacije. Napadalci imajo, glede na velike hitrosti, ki jih dosegajo ob svojih aktivnostih (sprejem žoge v gibanju naprej) veliko prednost pred obrambnimi igralci. Še večjo prednost pa dobijo, če sodniki tistih nekaj možnosti, ki jim jih ponujajo pravila ne izkoristijo in dosledno kaznujejo napadalce za nepravilne nalete na obrambne igralce (prekrški v napadu). Na Islandiji so sodniki bolj kot kdajkoli dosledno kaznovali (mnogokrat tudi ne povsem upravičeno) prekrške v napadu. Izbor tehnično taktičnih aktivnosti pri igri v obrambi je bil zato gotovo bliže tehnično usmerjeni igri v obrambi. Skupaj s prav tako doslednim kaz-

novanjem takoimenovane pasivne igre je taka linija sojenja prispevala k čistejšim dvobojem in dvigu hitrosti igre.

Tekme na SP 95 so jasno pokazale, da višje vrednotenje igre v obrambi prispeva k dvigu kakovosti in atraktivnosti rokometu. Na drugi strani pa takšen način sojenja zahteva od sodnikov vedno več znanja o različnih tehnično taktičnih aktivnostih rokometne igre. Sodniki morajo torej igro tudi tehnično taktično razumeti in jo "brati".

TAKTIKA IGRE V OBRAMBI SE RAZVIJA DVOTIRNO

- evropska moštva še naprej prednostno razvijajo defenzivne obrambne formacije
- zunajevropska moštva se branijo izrazito napadalno (ofenzivno)

Tudi v skupinskem in skupnem (moštvenem) obrambnem delovanju lahko zaznamo jasne razvojne težnje:

■ Glede na osnovne conske ali kombinirane obrambne postavitve, ki jih uporabljajo najkakovostnejša moštva lahko rečemo, da se evropska moštva še bolj usmerjajo k defenzivnim formacijam 6:0 in 5:1. Popolnoma nasprotna (kot poživitev SP) je igra nekaterih neevropskih moštev (Egipt, Tunizija Alžirija). Te igrajo v obrambi izredno ofenzivno, nekatere (Alžirija) celo do polovice igrišča, pogosto pa prehajajo tudi na individualni način branjenja. Razlog zakaj evropska moštva težko igrajo proti takšni obrambi ni samo v pomanjkanju napadalnih aktivnosti - sredstev za igro proti takšnim obrambam, temveč tudi specifična individualna igra obrambnih igralcev znotraj takšnih obrambnih formacij, ki je za Evropske napadalce zelo nenavadna in neugodna. Najvišji cilj vsakega igralca je namreč

odvzeti nasprotniku žogo, odlično predvidevajo (anticipirajo) in pokrivajo smer gibanja igralca in žoge, tako da so aktivnosti napadalcev omejene. Tudi dvoboji dveh igralcev so z vidika napadalcev povsem drugačni. V napadu proti plitkim (defenzivnim) conskim obrambam je možno relativno mirno in kontrolirano graditi igro. V napadu proti ofenzivni obrambi pa so napadalci stalno pod pritiskom (napadani), prihajajo v časovno stisko pri analizi igralne situacije in izbiri najbolj smotnega nadaljevanja. Napadalci z in brez žoge so tudi pod močnim psihološkim pritiskom. Mnogokrat smo priča tehničnim in taktičnim napakam (npr. redko uspešno gibanje brez žoge v globino). Posebej zanimivo je ofenzivno pokrivanje in spremljanje igralca z žogo, ki mu med drugim otežujejo nadaljevanje igre z odličnim delom rok. Obrambni igralci napeljujejo napadalce na prekršek v napadu v skoraj vsaki situaciji, včasih pa takšne prekrške skoraj "izsiljujejo". Prijemanje in objemanje uporabljajo samo takrat, ko je to nujno.

Kljub temu, da evropske reprezentance redko uporabljajo tak način igre v obrambi, pa je zanimiv predvsem za razmislek o šolanju in učenju igralcev in igralcev mlajših starostnih kategorij, ki jih z učenjem pravih postavitev in tipičnih linij gibanja ne smemo ukalupiti.

Torej se morajo teoretične zahteve po kreativni igri v obrambi pri učenju in treningu najmlajših uporabiti tudi v praksi.

■ Kljub natančno določenim vlogam pri igri v obrambi pa je možno opaziti mnogo več svobode v igri posameznih igralcev kot v preteklosti. Na ta način imajo igralci večje možnosti za aktivno igro glede na predvidevanje razvoja napadalne situacije.

PRILAGODLJIVEJŠA STRATEGIJA IGRE V OBRAMBI

- ⇒ pogostejše menjave osnovne obrambne postavitve in dveh ali treh alternativnih postavitev
- ⇒ razvoj kombiniranih obrambnih postavitev
- ⇒ ofenzivna igra pri vračanju v obrambo (aktivno preprečevanje razvoja protinapada)

Med drugim je nova težnja pri igri v obrambi večkratno menjavanje različnih obrambnih formacij med tekmo. Večina vrhunskih moštvev ima eno temeljno obrambno formacijo in nekaj alternativnih. V primerjavi z 80-imi leti je to novost. Kombiniranje teh obrambnih postavitev na tekmi dobiva vedno večji pomen. Lep primer je igra Hrvaške reprezentance proti Franciji v finalu. Večini na prvenstvu prisotnih trenerjev se je razvoj v tej smeri zdel zelo zanimiv, saj sili trenerje reprezentanc tako k hitrejši reakciji ob neugodnem rezultatu, kot tudi k izpopolnjevanju igre svojih reprezentanc z večimi različnimi obrambnimi formacijami in nadaljnjem razvoju le-teh z elementi kot so:

- ⇒ motenje tekoče napadalne igre nasprotnika
- ⇒ uporaba kombiniranih obrambnih formacij kot nekakšno presenečenje predvsem proti ekipam, ki uporabljajo pri igri v napadu kot osnovo mnoge moštvene aktivnosti. Nivo njihove igre v napadu pa naglo pade ob presenetljivih in nenavadnih rešitvah obrambe. Ob koncu povejmo še, da nekatera moštva (npr. Francija in Koreja) občasno ofenzivno igrajo tudi pri vračanju v obrambo.

Če torej povzamemo vse spremembe nastale na področju igre v obrambi opazimo torej velike spremembe. To pa vpliva posledično tudi na razvoj igre

v napadu. Prav zato strokovnjaki zmeraj bolj opozarjajo na to, da kreativna igra v napadu (individualna iznajdljivost v igralnih situacijah ter enostavne skupinske tehnično taktične aktivnosti) postaja nujna. Tudi ta ugotovitev je pomembna za učenje in trening mlajših starostnih kategorij.

RAZVOJ IGRE V PROTINAPADU STAGNIRA, KLJUB NOVIM ZASNOVAM IGRE V 2 IN 3 VALU

- vodilna moštva imajo sistem igre v 2 in 3 valu
- menjavanje igralcev napad-obramba vpliva negativno na protinapad
- nove možnosti: napadalci imajo prednost pred specialisti za obrambo

Številčni podatki o igri v protinapadu nam povedo naslednje: delež zadetkov doseženih iz protinapada se je zmanjšal glede na prejšnja velika tekmovanja. Kljub temu lahko ob nekoliko spremenjenem razmišljanju o podatkih pridemo tudi do drugačne slike saj so prva tri uvrščena moštva npr. dosegla 21,9% vseh zadetkov iz protinapada kar je zelo

podoben rezultat kot na prejšnjem SP. Ob tem je potrebno opozoriti tudi na možne napake, ki so se pojavile pri statističnem spremljanju tekem, saj na žalost še vedno nimamo verificiranega uradnega načina statističnega spremljanja rokometnih tekem. Ko medsebojno primerjamo igro posameznih moštev opazimo, da je včasih vodilna reprezentanca Rusije več kot prepolovila delež zadetkov doseženih iz protinapada (30,7% na SP 93 in 15,2% na SP 95). Tako so v tem elementu celo tretji najslabši na celotnem prvenstvu (samo Švica z 9,8 in Koreja z 12,1 so bile še slabše). Odgovor zakaj tako je na dlani, saj so neprestano menjavali 3 do 5 igralcev v fazi obrambe in napada, kar jim je oteževalo igro v 2 in 3 valu protinapada. Na Islandiji se je jasno pokazalo, da menjave igralcev napad-obramba (najsibodo še tako logične v taktičnem smislu - varčevanje z močmi, oz. porazdelitev bremena na več igralcev na turnirju, ki ima kar 9 tekem v relativno kratkem času; povečana hitrost in intenzivnost igre pri pripravi priložnosti v napadu) bistveno vplivajo na upad atraktivnosti igre. Če bi se ta trend nadaljeval bi morali celo razmišljati o spremembi pravil. (Tabela 2)

Tabela 2 Delež zadetkov doseženih iz protinapada na SP 93, EP 94, SP 95 - primer prvih šestih moštev

reprezentanca	SP 1993	EP 1994	SP 1995	trend
Francija	21,3 %	18,2 %	20,8 %	
Hrvaška		18,4 %	19,5 %	+
Švedska	25,9 %	27,9 %	25,5 %	
Nemčija	16,9 %	23,7 %	18,7 %	
Rusija	30,7 %	30,2 %	15,2 %	-
Egipt	27,0 %		20,1 %	-

Iz tabele je jasno razvidno, da ostajajo Švedi še naprej vodilni na področju uspešnosti v protinapadu. Tudi podatki o igri Nemčije so vzpodbudni, saj je bila med drugim Nemčija poleg Švedske tista reprezentanca, ki je stalno skušala s podaljšanim protinapadom (takoimenovani 3. val - po hitrem prehodu na nasprotnikovo polovico moštvo nadaljuje s smiselnimi napadalnimi aktivnostmi).

Na koncu je treba omeniti še, da so nekatere reprezentance spretno izkoriščale nesmotno menjavanje nekaterih moštev v fazi branjenja in dosegali zadetke po navidezni zaustavitvi protinapada (to je bil znak nasprotniku, da lahko menja) s hitro spremembo ritma in nekaj enostavnimi aktivnostmi v podaljšanem protinapadu (3. val). Ta spretnost je šla celo tako daleč, da so npr. Švedi dosegli zadetek proti Španiji z igralcem manj, ko so Španci nesmotno menjavali kar dva igralca v fazi obrambe, to pa je pomenilo za trenutek igralca več (5:4) za Švede.

REPERTOAR TEHNIČNO TAKTIČNIH ZNANJ SE KAR NAPREJ RAZVIJA

- ⇒ strelji s tal so nepogrešljivi del osnovnega repertoarja strelav
- ⇒ raznolike, dobro časovno usklajene podaje od tal postajajo običajne
- ⇒ različna varanja pri streljih s položajev krilnih igralcev pridobivajo veljavo

Razvoj individualnih tehnično taktičnih znanj napadalcev je največkrat dolgotrajen proces. Posebej vzpodbudno dejstvo pa je, da se vzporedno z naraščanjem hitrosti igre razvija tudi odgovarjajoča tehnika. Napadalci so razvili veliko zelo različnih strelav. Tako uporabljajo predvsem v napadu proti plitkim, defenzivnim obrambnim postavitvam različne strele s tal, ki jih izvajajo

izredno hitro in nepričakovano (met takoj po sprejemu žoge brez zaleta, met med čelnim zaletom iz "napačne" noge). Proti plitkim, defenzivnim obrambam prihaja tudi do presenetljivo mnogo priložnosti za strel izpred črte vratarjevega prostora, kar dosežejo napadalci v glavnem s podajami od tal. Veliko različnih podaj od tal je možnih predvsem zaradi:

- ⇒ pravilne taktične izvedbe - presenetljivo, brez možnosti obrambnih igralcev, da iz predhodnih aktivnosti napadalca razberejo namero podaje ter podaje z levo ali desno roko;
- ⇒ smer podaje je lahko v levo ali desno,
- ⇒ podaja je lahko med nogami (ob paralelni obrambni preži nasprotnika)
- ⇒ predhodnega varanja s pogledom, lažno podajo ali strelom
- ⇒ pravilne prostorske in časovne uskladitve podajalca in igralca ob črti, kajti največkrat je potrebno predvideti kam se bo igralec gibal in kdaj bo tam.

Naslednja zanimivost je izjemen repertoar strelav zunanjih igralcev (Smajlagič, Čavar, Hajas). Posebej zanimiva so nekatera varanja med strelom, ki otežujejo pravilno predvidevanje vratarjev:

- ⇒ varanje z nakazanim močnim strelom (roka v protizamahu), nato pa strel s "suhim listom" ali strel v loku, kjer strelec s pomočjo prstov da žogi specifično rotacijo. Vratar pričakuje močan strel in tako tudi reagira, skrajša strelni kot ali celo skoči.
- ⇒ strel z vrteno (rotirano) žogo v kratek kot nizko po nakazanem strelu v dolgi kot ali strelu v loku.
- ⇒ v protinapadu nakazan strel v skoku v dolgi kot, ki ga vratar pokrije, nato pa strel s spuščeno, rotirano žogo v kratek kot.

Tudi ti podatki morajo služiti kot navodilo pri učenju in treningu igralcev mlajših starostnih kate-

POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE

gorij. Trenig strelav mora biti vedno sestavljen iz različnih vrst strelav ter njihovih variant.

IGRA KROŽNIH NAPADALCEV IN KRIL PRIDOBIVA POMEN

- pomembnost igre krožnih napadalcev in kril se večja - dosegajo v povprečju več zadetkov in njihova učinkovitost je višja
- s pomočjo krožnih napadalcev in kril izkoriščajo napadalci vse pomanjkljivosti defenzivnih obrambnih formacij

Že pri analizi SP 1993 smo ugotavljali, da igra krožnih napadalcev in kril, kljub defenzivnim obrambnim formacijam (ali pravzato) zelo napreduje in pridobiva pomen. Na prvi pogled paradoksalna trditev postane jasnejša, ko ugotovimo da večina moštev pri igri v conski obrambni formaciji 6:0 posnema Švede. Slabost tega načina igre v obrambi pa je relativno veliko prostega prostora za ofenzivno delujočimi tretjimi obrambnimi igralci, ki pristopajo k nevarnim zunanjim igralcem. Tako so nekatera moštva skušala razbiti to obrambo celo z dvema KN.

lažela 3: Porazdelitev zadetkov glede na oddaljenost strelca od vrat

oddaljenost od vrat	SP '93	EP '94	SP '95 1-3	tendencia
manjša oddaljenost	34,4 %	30,7 %	28,1 %	—
večja oddaljenost	34,4 %	30,7 %	28,1 %	—

lažela 4: Povprečni delež doseženih zadetkov glede na igralno mesto

igralno mesto	SP '93	SP '95	tendencia
krožni napadalci	12,2 %	15,3 %	+
krila	10,2 %	12,1 %	+
zunanjji igralci	34,4 %	30,7 %	—

lažela 5: Učinkovitost strelav glede na igralno mesto

igralno mesto	SP '93	SP '95	tendencia
krožni napadalci	68,7 %	87,5 %	+
krila	48,5 %	55,3 %	+
zunanjji igralci	37,8 %	41,1 %	+

Povečano forsiranje igre preko kril in krožnih napadalcev je razvidno tudi iz tabele 3 kjer so prikazani podatki, kjer so prikazani podatki o porazdelitvi zadetkov doseženih z mest kril in krožnih napadalcev ter z mest zunanjih napadalcev. Narašča število zadetkov doseženih izpred črte vratarjevega prostora in pada število zadetkov z razdalje. V prvem delu preglednice je prikazan povpreček prvih 12 moštev v drugem pa prvih treh. Ta podatek še jasneje potrjuje omenjene težnje. V tabeli 4 je prikazan delež zadetkov glede na igralna mesta, tabela 5 pa pojasnjuje odstotek učinkovitosti strelav glede na igralno mesto.

Pri igri v napadu na postavljeno obrambo smo videli na Islandiji malo novega. Na kratko bi lahko rekli, da menjave mest igralcev med napadalnimi aktivnostmi in smiselno ter nevarno nadaljevanje igre po določeni osnovni kombinaciji ne napredujejo. Neuspela priprava osnovne kombinacije (različne oblike križanja, blokada-deblokada, prehodi na dva krožna napadalca) ne bi smela pomeniti zmanjšanja napadalnega tempa ali celo prehoda v ponovno fazo priprave napada, temveč bi se morala nadaljevati s smiselnimi individualnimi in skupinskimi napadalnimi aktivnostmi z namenom priti v priložnost za doseg zadetka. Temeljna ugotovitev bi torej morala biti, da je kreativna igra v napadu (situacijsko pogojena igra, brez vnaprejšnjih šabloniziranih kombinacij z natančno določenimi linijami gibanja igralca in žoge) cilj za prihodnost, še posebej, če se bo tudi igra v obrambi razvijala kot smo opisali.

NADALJNI RAZVOJ MENJAVE MEST PRI IGRI V NAPADU JE NUJEN

- po osnovnih-začetnih kombinacijah morajo igralci nadaljevati s smiselnimi aktivnostmi (improvizacija)
- ustvarjalna igra v napadu mora biti odgovor na dvotirni (ofenzivni in defenzivni) pristop k razvoju taktike igre v obrambi

Tabela 6 Primerjava učinkovitosti branjenja mostva uvrščena od 1 do 12

pokazatelj	SP '93	EP '94	SP '95	tendencia
skupna učinkovitost	37,9 %	31,2 %	38,2 %	
učinkovitost mostov 1-3	33,3 %	37,3 %	42,3 %	■
učinkovitost branjenja 7 m		24,2 %	24,7 %	
učin. bran. strelav z razdalje		20,4 %	18,6 %	⬇
učin. brani. strelav od blizu		27,9 %	37,2 %	+
učin. bran. strelav iz protinapada		22,8 %	24,7 %	

VLOGA VRATARJA POSTAJA VSE POMEMBNEJŠA

- vodilna moštva imajo dva skoraj enakovredna vratarja
- izboljšuje se učinkovitost branjenja strela z oddaljenosti, kar je med drugim tudi posledica boljšega sodelovanja vratarjev z obrambo

Če rečemo, da lahko dober vratar pomeni skoraj polovico uspeha, ne povemo nič novega. Na SP '95 je bilo več kot jasno, da imajo vodilna moštva v svojih vrstah dva skoraj enako kakovostna vratarja.

Tako lahko trenerji, poleg taktike igre v obrambi, pogosto menjavajo tudi vratarje. V tabeli 6 je prikazano nekaj podatkov o učinkovitosti vratarjev pri strelah z različnih napadalnih položajev. Tudi ti podatki kažejo tendenco vzpenjanja.

Opomba: moštva uvrščena od 1. do 4. mesta so imela dva skoraj enakovredna vratarja z zelo podobno minutažo v igri

Pri pripravi prispevka sem si pomagal tudi s članom D. Späte: Variantenreich und aktiv verteidigen der wichtigste Trend der WM '95, Handballtraining 7-8/95, od str. 3 do str. 18. V njem avtor obravnava enako temo na enak način kot na simpoziju v Kairu.

Tabela / **Najboljsi vratarji**

vratar	skupna učinkovitost branjenja
povprečje vseh vratarjev	38,2 %
Yohan Dellatre Francija	41,9 %
Valter Matošević Hrvaška	44,2 %
Tomas Svensson Švedska	45,7 %
Andreas Thiel Nemčija	41,4 %
Andrej Lavrov Rusija	40,8 %

NEDELJA 18. 6. - 1. dan / 14.00 - 15.00

Theo Kielhorn

INTERPRETACIJA PRAVIL IGRE, NAČIN OCENJEVANJA SODNIKOV IN SODNIŠKE OCENE NA SP '95

Theo Kielhorn je predstavil način ocenjevanja sodnikov in njihovih napak ter ocene posameznih parov z vidika različnih kriterijev skozi celotno prvenstvo. Kriteriji za ocenjevanje sodnikov so naslednji: upoštevanje prednosti, dosojanje prekrškov v napadu, linija in način kaznovanja, dosojanje korakov, prestopi, dosojanje 7m, upoštevanje ostalih pravil, sodnikova osebnost, sodelovanje med sodnikoma, atmosfera na tekmi, skupni pritisk na tekmi - npr. pomembnost tekme. Vse ocene se seštejejo in delijo s številom pokazateljev - povpreček pomeni končno oceno sodnikov na tekmi. Par mora doseči določeno število točk (normo) sicer je opozorjen, kasneje pa tudi izločen iz tekmovanja. Norma znaša 36 točk. V povprečju so sodniki na vseh tekmah dosegli 36,56 točke, kar je nekoliko nad normo. Prisotni so v nadaljevanju v razpravi ugotavljali mnoge pomanjkljivosti v sojenju. Ta razprava je bila kasneje tudi temelj za razmišljanje o spremembi pravil igre.

NEDELJA 18. 6. - 1. dan / 15.30 - 17.00

Daniel Costantini

PROUČEVANJE AKTIVNE OBRAMBE (Z RAZPRAVO O PASIVNI IGRI)

"Napadati napad" je opredelitev, ki kljub temu, da zveni mnogim trenerjem paradoksolano, pomeni temeljno filozofijo igre v obrambi v mnogih državah. Že od 80-tih let se D. Costantini trudi vcepiti

v zavest svojih igralcev, da morajo v obrambi igrati mnogo aktivneje. Igra francoske reprezentance na SP 95 je dokaz, da je bil pri tem prizadevanju uspešen. Skoraj ni bilo reprezentance, ki bi sistematično uspešno razbijala francosko consko obrambno formacijo 5:1. Ta obramba je bila tudi zelo atraktivna in je pomenila nekakšno osvežitev. Tako lahko sklepamo, da bi predvsem trenerji mlajših starostnih kategorij, v skladu z opisanim, morali spremeniti filozofijo in orientacijo pri metodah učenja in treninga obrambnih aktivnosti.

Aktivnost je sicer temeljna prvina vsake športne dejavnosti. Torej je logično, da ne moremo govoriti o pasivni ali neaktivni obrambi. Toda izvedba obrambnih prvin bi morala postati intenzivnejša in ofenzivnejša, če bi želeli, da bi bila tudi učinkovitejša.

Cilj tega prispevka je prikazati kako se da v različnih conskih obrambah "napadati napad".

Dve temeljni taktični vodili bi morali postati sestavni del doktrine igre v obrambi tudi pri tradicionalnih obrambnih postavitvah:

- ⇒ cilj obrambe je s pomočjo anticipacije (predvidevanje delovanja napadalca) razbijati smiselne skupinske in moštvene aktivnosti;
- ⇒ čim hitreje osvojiti žogo.

Ti vodili bi morali veljati tudi za fazo vračanja v obrambo in igro v obrambi z igralcem manj. Deloma sta ti vodili upoštevanji že danes. Potrebno pa je upoštevati tudi sposobnosti igralcev za tako igro.

Takoimenovana "jugoslovanska" conska obramba 3:2:1 ter ekstremno ofenzivni con 3:3 ali celo 1:5 (Afrika) bodo v tem prispevku izpuščene, saj so v glavnem poznane in njihova uspešnost v veliki meri odvisna od individualnih sposobnosti obrambnih igralcev. Tukaj pa želimo predstaviti kako je moč agresivneje igrati v nekaterih tradicionalnih conskih obrambah, predvsem tistih, ki se največ uporabljajo v Evropi. Pravila tovrstnih modifikacij so predstavljena na skici 1.

AKTIVNO - OFENZIVNO VRAČANJE V OBRAMBO

Redke reprezentance se vračajo v obrambo aktivno z natančno določenimi igralnimi vlogami in z namenom čim hitreje ponovno osvojiti žogo in preprečevati nasprotnikov protinapad po celem igrišču. Praviloma je vračanje v obrambo organizirano tako, da skušajo branilci kar se da hitro organizirati consko obrambno postavitev. Posledica je relativno enostaven prehod nasprotnika iz obrambe

v napad. Namen aktivnega - ofenzivnega vračanja v obrambo je prav v sistematičnem preprečevanju hitrega organiziranega prehoda iz faze obrambe v fazo napada (polprotinapad). Pri tako zasnovanem konceptu je potrebno upoštevati naslednje:

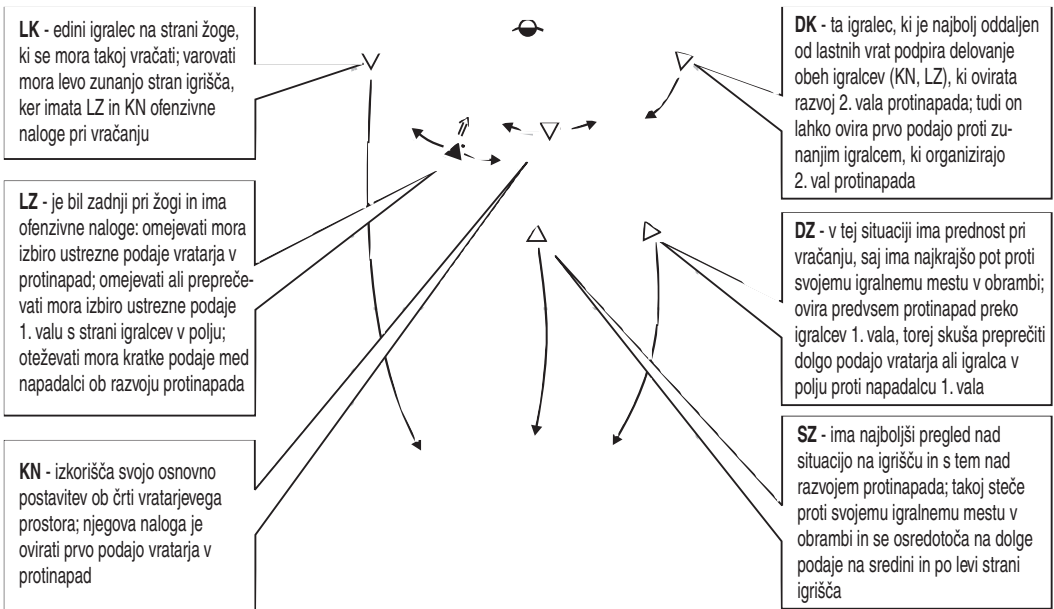
- ⇒ igralci, ki so ob zaključku napada (ali drugačni izgubi žoge) najbližji svojim vratom stečejo čim hitreje na svojo polovico in skušajo spremljat gibanje napadalcev in žoge v prvem valu protinapada;

POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE

⇒ naloge igralcev, ki imajo najdaljšo pot do svojih obrambnih mest so naslednje:

- aktivno - ofenzivno preprečevati podajo vratarja proti soigralcem v polju;
- igralka, ki ima žogo morajo napadati in ga siliti v napako;
- preprečevati podajo igralcem tako imenovane drugega vala;
- skušajo prestreči žogo.

AKTIVNO - OFENZIVNO VRAČANJE V OBRAMBO

NAČINI TRENINGA - METODIKA TRENIRANJA

Organizacija:

Moštvo A: postavljena conska obramba

moštvo B: klasična napadalna postavitev z enim KN

Potek:

moštvo v napadu ima žogo. Na trenerjev žvižg - znak podajo (ali streljajo) proti nasprotnikovemu vratarju. Igralci moštva, ki se vrača v obrambo skušajo v skladu z opisanimi pravili aktivno - ofenzivno preprečevati nasprotniku, da bi uspešno razvil protinapad.

Metodični napotki:

kadar želimo povečati možnosti vračajočih igralcev, da bi hitro prišli do žoge, lahko damo napadalcem naslednje dodatne naloge:

- ⇒ napadalci si lahko žogo podajajo le z obema rokama iznad glave
- ⇒ prepovemo vodenje žoge.

Sčasoma lahko omenjene omejitve odpravimo.

Še eno pomembno navodilo za igro obrambnih igralcev: če želimo učinkovito preprečevati razvoj 2 vala protinapada, morajo to nalogo opravljati trije igralci. Če je žoga še daleč od njihovega gola

se omenjeni igralci gibljejo in postavljajo med trenutnim položajem igralca z žogo in lastnimi vrati. Ko se napadalci približajo голу se morajo igralci postavljati med napadalce, ki jih krijejo in spremljajo ter gol.

AKTIVNA - OFENZIVNA OBRAMBA OB IGRALCU MANJ V OBRAMBI

Če ostane moštvo zaradi kazni z igralcem manj v obrambi morajo vsi branilci povečati individualni prostor svojega delovanja. Ob tem se ponujajo nekatere možnosti izboljšane taktičnega delovanja obrambnih igralcev. Principe, ki jih moramo ob tem upoštevati bomo opisali v nadaljevanju.

Neposredna kontrola posameznega branilca nad svojim napadalcem ni več mogoča. Naloge obrambnih igralcev morajo postati raznovrstnejše, sredstva igre v obrambi pa se morajo neprestano spreminjati in menjavati:

- ⇒ napadati - kriti napadalca z žogo, oz. ga predajati / prevzemati, če je v situaciji, ko je nevaren za dosego zadetka;
- ⇒ omejiti in pokrivati je potrebno prostor delovanja KN (torej ni neposrednega kritja KN);
- ⇒ z ustrezno postavitvijo skušajo branilci preprečevati podaje na oddaljenejša igralna mesta v napadu - en branilec skuša kontrolirati možne podaje proti dvema napadalcema.

Seveda je potrebno meniti, da lahko omenjene aktivnosti in pravila pri igri z igralcem manj uporabimo tudi pri igri z enakim številom igralcev.

AKTIVNA - OFENZIVNA IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 6:0

Na primerih treh različnih conskih obrambnih postavitev želimo prikazati kako lahko obrambni igralci ofenzivno in z natančno določenim namenom delujejo proti igri v napadu. Z nekaterimi

modifikacijami klasičnih conskih obrambnih postavitev lahko še učinkoviteje pariramo napadalcem.

Delovanje branilcev v conski obrambni formaciji je bolj ali manj znano. Oba tretja in druga igralca naj bi bila višje postave. Osnovna taktika igre v tej conski postavitvi je v grobem zajeta v naslednjih točkah:

- ⇒ conska obrambna formacija 6:0 ima veliko prednost saj lahko obrambni igralci ob strelih napadalcev na sredini igrišča postavijo ustrezen blok ob črti vratarjevega prostora;
- ⇒ čim bolj je potrebno preprečevati aktivni zalet krilnih igralcev;
- ⇒ na mestih branilcev v sredini je potrebno zagotoviti dvojno varovanje, tako da se ovira predvsem igra zunanjih napadalcev.

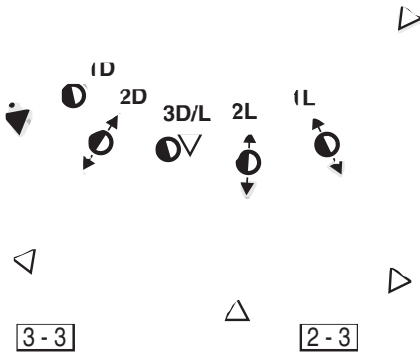
Iz zgoraj navedenih trditev izvirajo tudi konkretne taktične naloge za igralce na posameznih igralnih mestih:

- ⇒ 1 igralec z leve in desne. Če ni KN v prostoru med 1 in 2 branilcem sistematično ovira podajo proti igralcu, ki ga krije (največkrat krilo). Cilj tega delovanja je otežati skupinsko sodelovanje med krilom in zunanjimi igralci;
- ⇒ 3 igralec z leve ali desne poskuša z dvojnimi varovanjem : 3 igralec, ki ni na strani žoge, lahko glede na situacijo doseže razmerje igralca več na strani žoge. Cilj takšnega delovanja je onemogočiti ali otežati izmenjavo informacij med zunanjimi igralci ter njihovo smiselno kombiniranje.

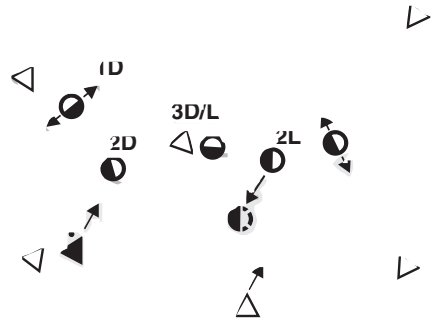
AKTIVNA (OFENZIVNA) IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 5:1

Pomembna je predvsem sistematična in pravočasna igra PC v smislu razbijanja nasprotnikovega napada. priporočljivo je, da se PC giblje na strani žoge vedno, ko je napadalec z žogo postavljen

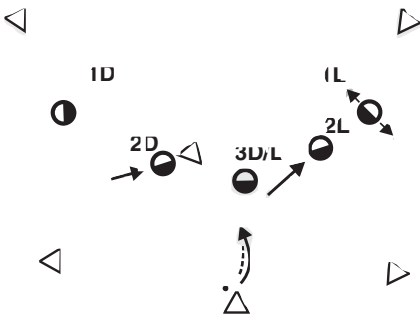
AKTIVNA - OFENZIVNA IGRA Z IGRALCEM MANJ V OBRAMBI

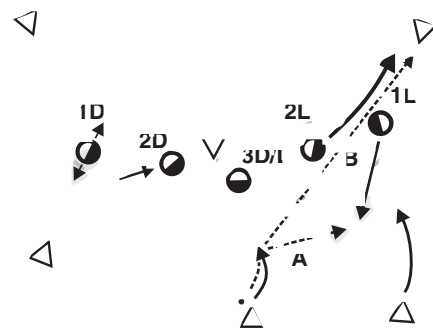
1. Žoga pri LK - Prvi branilec z desne krije LK, ki ima žogo. Drugi branilec z desne otežuje podajo proti LZ, ki je v zaletu. Branilec na sredini (tretji z leve ali desne) krije KN. Drugi branilec z leve se pomakne proti strani kjer je žoga in varuje sredino. Prvi branilec z leve onemogoča dolge podaje proti DZ in DK - izenačuje številčno premoč nasprotnika.

2. Žogo ima LZ - Prvi branilec z desne s pravilno postavitvijo (prežo) onemogoča povratno podajo proti LK. Drugi branilec z desne pristopa k LZ, ki ima žogo. Branilec na sredini (tretji) krije KN. Drugi branilec z leve preprečuje z anticipacijo (predvidevanjem podaje) in ustreznim agresivnim pomikanjem naprej, podajo v zalet SZ. Prvi branilec z leve se pomakne proti strani kjer je žoga in onemogoča zalet naravnost DZ.

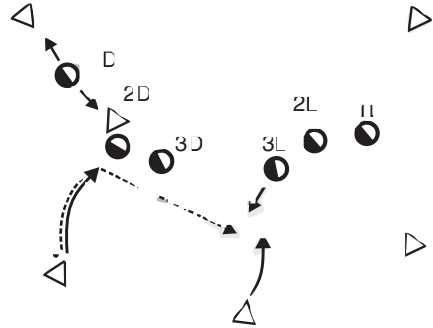
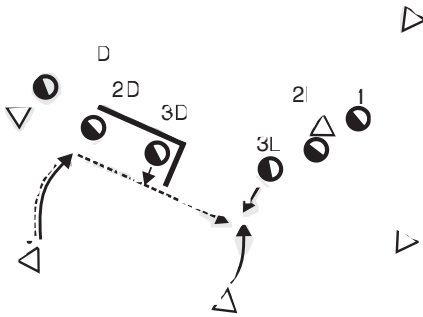
3. Žogo ima SZ - Prvi branilec z desne s pravilno postavitvijo (prežo) varuje (onemogoča) morebitno povratno podajo SZ proti LZ. Drugi branilec z desne prevzame KN. Srednji branilec (tretji) prevzame SZ. Drugi branilec varuje proti DZ. Prvi branilec z leve s pravilno postavitvijo (prežo) onemogoča podajo proti krilu, hkrati pa otežuje DZ sprejem žoge v zaletu naravnost.

4. Možnost, ki se ponuja branilecem ob hitri podaji SZ proti DZ ali DK

Prvi branilec z leve skuša prestreči podajo med SZ in DZ. Drugi branilec z leve skuša preprečiti ustvarjanje priložnosti ob morebitni podaji SZ - DK (začasna menjava mest v obrambi).

AKTIVNA - OFENZIVNA IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 6:0

1. KN ni na strani žoge - Prvi branilec z desne sistematično otežuje podajo do LK. Drugi branilec z desne preprečuje prodor LZ naravnost in blokira morebitni strel po zunanji strani. Tretji branilec z desne tvori skupaj z drugim nekakšno vez (zaporo) in pomaga pri morebitnem poskusu prodora proti sredini. naloga tretjega branilca z leve je dvojno varovanje. Usmerjen je proti žogi in otežuje aktivno podajo na drugo stran igrišča. Drugi branilec z leve krije KN. Prvi branilec z leve varuje navznoter.

2. KN je na strani žoge - Prvi branilec z desne pomaga pri kritju KN in preprečuje podajo proti njemu, ko se le-ta pomakne močno navzven. Naloge vseh ostalih branilcev so enake kot smo jih opisali v prejšnjem primeru.

Pomembno je še: prvi igralec z leve skuša s svojo ofenzivno postavitvijo oteževati morebitno dolgo podajo LZ proti DZ.

široko (blizu vzdolžne črte igrišča). Tako otežuje organizirano igro v napadu, predvsem aktivno vlogo SZ pri organizaciji napada. Obrambni igralci, ki so na drugi strani od žoge ne smejo pasivno opazovati dogajanja na nasprotni strani, temveč se morajo pomakniti proti sredini. Tako si izboljšajo možnosti za prestrezanje dolge podaje, otežujejo hitre dolge podaje v aktiven položaj - zalet napadalcem na drugi strani igrišča; tako si tudi izboljšujejo položaj za razvoj protinapada. Posebno pozornost je potrebno posvetiti dobremu kritju KN ali igralca, ki vteka na mesto KN. Na kratko povzeto, se delovanje opisane conske obrambne formacije 5:1 osredotoča na tisti del igrišča kjer se nahaja žoga (višek obrambnih igralcev na strani žoge). Poglavitna naloga prednega centra je onemogočiti smiselne in aktivne podaje med nasprotnikovimi

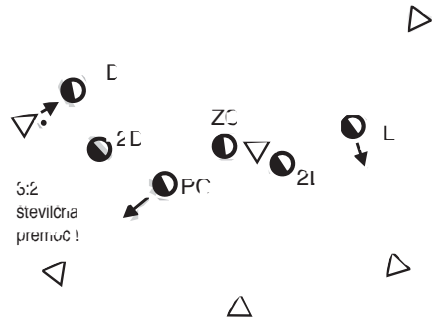
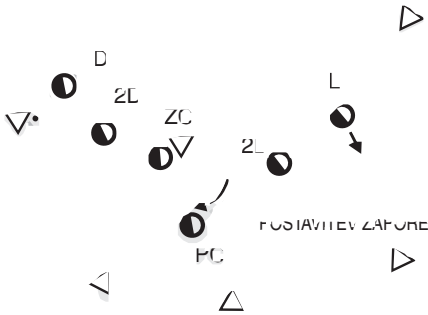
zunanjsimi igralci. Če v prostoru, ki ga pokriva določeno število branilcev ni KN, lahko branilci oblikujejo nekakšno vez (zaporo) ob črti vratarjevega prostora.

AKTIVNA (OFENZIVNA) IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 4:2

Osnovni namen te oblike conske obrambe je predvsem v temelju oteževati ali onemogočiti kombiniranje v prostoru zunanjih igralcev.

Oba naprej pomaknjena branilca imata naslednje naloge: en branilec napada napadalca z žogo (tesno osebno kritje), drugi ofenzivno postavljeni branilec pa onemogoča podaje obema drugima zunanjima napadalcema. Če napadalcem uspe dolga podaja (npr. med LZ in DZ ali LK in DZ) morata oba

AKTIVNA - OFENZIVNA IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 5:1

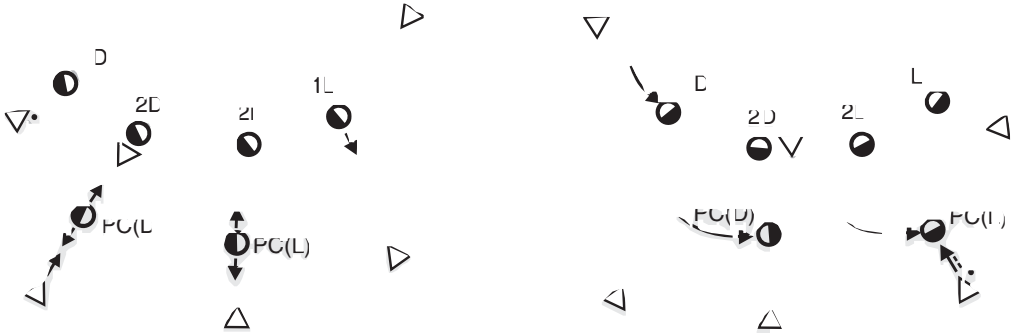
1. KN je na strani žoge - Ko ima žogo LK ga neposredno krije prvi branilec z desne, drugi in tretji branilec pa preprečujeta prodor ali strel proti vratom. PC onemogoča ali otežuje podajo na nasprotno stran igrišča. Onemogoča prodor LZ proti sredini. Istočasno tvori tudi izhodiščno točko za tvorbo vezi z drugim in prvim branilcem z leve (nekakšna zapora na strani kjer ni žoge). Prvi in drugi branilec z leve obkrožujeta ob črti vratarjevega prostora, nekoliko proti sredini, vez - nekajšno zaporo (zavestno ustvarjanje situacije z igralcem manj na njuni strani). Namen takšne postavitve je oteževati sprejem žoge SZ in DZ v dobrem zaletu (napadalca se morata pomakniti nekoliko nazaj v pasiven položaj, zaradi ofenzivne anticipativne postavitve branilcev) ter doseči ugoden izhodiščni položaj za razvoj protinapada.

odšprintati v smeri podane žoge (nobeno drugo gibanje - npr. prisunski koraki - ne pride v poštev). Štirje branilci ob črti vratarjevega prostora tvorijo vez (nekakšna zaporo) in njihova naloga je kontrola gibanj napadalcev ob vratarjevem prostoru ter onemogočanje podaj proti KN. Predvsem pa morajo pomagati pri dolgih hitrih podajah napadalcev na drugo stran igrišča, proti zunanjemu igralcu na nasprotni strani, ki ga v tistem trenurku ni mogel pokriti nobeden izmed naprej postavljenih branilcev. Če vteče npr. krilo na mesto 2 KN ali pa se odkriva

2. KN ni na strani žoge - Na strani žoge ustvarijo branilec z desne ter PC vez (nekakšno zaporo), katere namen je napadalcem onemogočiti nevarne zalete po ugodnem sprejemu žoge (napadalci se morajo pomakniti globoko v polje, v pasiven položaj). Na ta način tudi ustvarijo višek igralca (3:2) v prostoru kjer je žoga. Obrambni igralci na drugi strani morajo predvsem dobro pokriti KN in mu oteževati gibanje proti sredini. Ne smejo pa se gibati preveč v globino.

v polje med zunanje napadalce se delovanje conske obrambne postavitve 4:2 še okrepi, saj se zmanjša napadalni prostor. Seveda pa sta ob takšni igri v obrambi oba naprej pomaknjena branilca podvržena velikim kondicijskim obremenitvam. Takšen način igre v obrambi lahko zatorej traja le krajši čas in je uspešen če postane igra napadalcev tako negotova, da si lahko branilci na različne načine priborijo žogo (prestrežena podaja, prekršek v napadu, pasivna igra, tehnična napaka).

AKTIVNA - OFENZIVNA IGRA V CONSKI OBRAMBNI FORMACIJI 4:2

1. Žoga je pri krilu - PC na desni strani prevzema in ovira LZ ter mu onemogoča sprejem žoge v zaletu proti голу. PC na levi strani preprečuje dolgo podajo proti SZ ali DZ ter skuša prestreči morebitno podajo. Štirje igralcirazporejeni ob črti vratarjevega prostora morajo neprestano opazovati svoje neposredne nasprotnike (igralce po številu), s svojimi aktivnostmi neprestano podpirati delovanje naprej pomaknjenih branilcev ter skušajo skupaj z njima tvoriti obrambno vez. Branilci naj načeloma ne bi menjavali svojih igralnih mest.

2. Žogo ima DZ - PC na levi se pomakne za žogo in skuša ovirati delovanje DZ ter tako zagotavlja stabilnost celotne obrambe. PC na se tudi pomakne za žogo in se postavlja proti sredini igrišča. Njegova naloga je povečati negotovost napadalcev. Zunanjim igralcem skuša preprečiti nevarne zalete in ostale aktivnosti usmerjene proti голу.

ZAKLJUČEK

Seveda se pri zahtevi po aktivni - ofenzivni obrambi zastavlja vprašanje o nujnosti velikih kondicijskih sposobnosti, saj je energetska potrošnja pri taki igri zelo velika. Klasičen ritem rokometne igre - faza igre v postavljeni obrambi (polaktivna igra), protinapad (aktivna igra), faza igre na postavljeno obrambo (polaktivna igra), vračanje v obrambo (aktivna igra) - dopušča sicer načeloma veliko časa za regeneracijo. Vendar pa čas, ki ga igralci porabijo za obnovitev sil ruši tekočo igro in ne zadovoljuje gledalcev. Po mojem mnenju je, s fiziološkega vidika izjemna energetska potrošnja pri igri v tako imenovani aktivni - ofenzivni obrambi, smiselna samo, če sodniki dosledno upoštevajo pravila igre. Korake, pasivno igro v napadu, prekrške v napadu

ter druge napake "izsiljene" z aktivno - ofenzivno obrambo morajo sodniki brez milosti kaznovati. Če sodniki niso naklonjeni rigoroznemu kaznovanju napak v napadu je ofenzivna obramba mnogo manj smiselna, naraščanje atraktivnosti igre pa ostaja omejeno.

Pri pripravi prispevka sem si pomagal tudi s člankom Daniel Costantini: Den Angriff angreifen - Prinzipien der aktiven Abwehr, Handballtraining 7-8/95, od str. 37 do str. 42. V njem avtor obravnava enako temo na enak način kot na simpoziju v Kairu.

PONEDELJEK, 19. 6. - 2. dan / 9.00 - 9.45

A. Lund

ETIKA IN MORALA PRI ROKOMETU

Dva primera:

Osemdeset let stara ženica stoji in čaka na dežju. Nikoli je ni zanimal rokomet, toda igra ženske državne reprezentance Danske je pritegnila njeno pozornost. Navdušila jo je elegantna in smiselna igra. Zdaj stoji in čaka na prvi avtogram v življenju. Čaka na Anjo Andersen.

Sodnik ni niti malo dvomil. Igralec je postopal tako grobo, da ga je izključil iz igre. Na poti z igrišča je šel igralec počasi mimo sodnika in ga ob tem grobo sunil s komolcem v trebuh. Bil pa je še deček, skoraj otrok. Ve da ga bo morda takšno obnašanje nekega dne stalo tudi zapora.

Rokometna igra zrcali odnose med ljudmi. Na igrišču igralci kažejo svoje odlike in slabosti ter razkrijejo svojo osebnost. Veliko se lahko naučimo o drugih, ko gledamo njihovo igro. Na rokometnem igrišču zasledimo skoraj popolnoma enaka čustva kot v vsakodnevem življenju. Navdušenje, strast, koncentracija, uspeh in poraz. Ko začutiš povezanost med vsakodnevnim življenjem in izkušnjami z rokometnega igrišča lahko izpopolniš svojo osebnost. Skoraj vsaka sekunda zahteva tvojo popolno zavest. Neprenehoma se moraš odločati ali boš posredoval ali nekoliko počakal, včasih sam, včasih v skupini. Včasih uspeš, toda mnogokrat tvoje posredovanje uniči vse tvoje možnosti in možnosti tvojih soigralcev.

Pogosto lahko srečate rokometase, trenerje in funkcionarje, ki so mnenja, da je zmaga na rokometni tekmi temeljni smisel življenja. Toda rezultat je za prave ljubitelje rokometu - tako igralce kot gledalce - drugotnega pomena. Zanje je rokomet

oblika zabave, podobno kot gledališče ali kino. Tekma mora biti izjemno razburljiva, polna zabave in nepričakovanih situacij, kjer močne osebnosti kažejo svojo odličnost. Kakorkoli že, še zmeraj nismo dovolj zreli, da bi to razumeli. Še vedno ne zmoremo pripraviti tekme "v slogu in z nasmehom" ("with style and smile"), tako da bi gledalcem ponudili tisto kar želijo: zabavo, zabavo, zabavo.

Rokomet, kjer so igralci v neprestanem hitrem gibanju in kjer so lahko gledalci zelo blizu svojih idolov, zagotavlja vse pogoje za dobro zabavo. Vsekakor moramo dati rokometu nekoliko drugačno podobo, predvsem mora igra postati bolj "čista", saj v rokometu ne sme prevladovati le vprašanje o zmagi in porazu, temveč tudi o tem kako zmagati ali izgubiti. Odgovor mora biti: s srcem in razumom. Rokomet mora biti ogledalo življenja. Zrcalo, ki največkrat kaže vzpodbudno plat življenja, ki jo vsi iščemo.

Če želimo dobiti jasnejši vtis o tem kaj želimo od rokometu moramo gotovo izpostaviti tudi slabe in neposrečene vidike. Pri tem moramo brez strahu skušati odpravljati pomanjkljivosti. Po mojem mnenju so prednostne naloge v zvezi z omenjenim naslednje:

- ⇒ odnos igralec - soigralci in nasprotniki
- ⇒ odnos igralca do pravil
- ⇒ odnos igralca do trenerja
- ⇒ odnos igralca do kluba, rokometne zveze in reprezentance
- ⇒ odnos igralca do sodnikov
- ⇒ odnos igralca do gledalcev
- ⇒ odnos igralca do medijev

"Fair play" je nujen koncept pri vseh športih. Športnost in prijateljstvo sta pomembni vrednoti na športnih srečanjih.

Vsakemu rokometasu mora biti v čast zastopati svoj klub ali reprezentanco svoje države. Od

vsakega nastopajočega se pričakuje, da bo primer za druge v svojem klubu in reprezentanci. Torej lahko posameznik pričakuje da bo izbran v reprezentanco le, če se bo držal pravil, ki jih narekuje rokometna organizacija.

FAIR PLAY DOVOLILNA LISTA

Ko igramo moramo upoštevati naslednja pravila:

- zmeraj se moramo skušati zabavati;
- zmeraj skušamo dati vse od sebe
- zmeraj skušajmo biti srečni zmagovalci in dobri poraženci
- skušajmo spoštovati tekmece in njihovo spremstvo
- skušajmo se zmeraj držati pravil igre
- zmeraj skušamo spoštovati sodnike, zapisnikarja in časomerilca

ROKOMET JE BORBA, MORA PA BITI POŠTENA BORBA

Nekaj primerov za razmislek o ravnanju udeležencev rokometne tekme:

Primer št. 1

Med tekmo je trener ekipe A nekajkrat glasno in žolčno reagiral na sodniške odločitve. Njegovo moštvo je ves čas vodilo, sedaj pa je začelo izgubljati prednost.

Sredi drugege polčasa je sodnik dosodil dvomljivo odločitev proti ekipi A. Trener je izgubil živce in sodniku zabrusil nekaj krepkih ter ga žalil. Sodnik je prekinil tekmo, pokazal trenerju rumeni karton ter mu tako dal jasno vedeti, da je šel predaleč. Med nekaj naslednjimi napadi je trener porabil večino svoje energije za glasno komentiranje "popolnoma brezupnih sodniških odločitev". Med tem

je nasprotnik prevzel pobudo na igrišču. Nenadoma je posredoval eden izmed igralcev, ki so sedeli na klopi za rezervne igralce ter jasno svetoval trenerju naj utihne in se posveti igri ter svojim igralcem.

Ali se strinjate z dejanjem igralca?

- Ja, popolnoma se strinjam.
- Ja, se strinjam
- Nimam mnenja
- Se ne strinjam
- Popolnoma se ne strinjam

Primer št. 2

Domače moštvo je bilo nesporen favorit proti tekmeu z dna lestvice. Toda tekma se ni odvijala po pričakovanju. Gostje so ob polčasu vodili z 12:8, po petnajstih minutah drugega polčasa pa 18:16. V tistem je želel domači trener zamenjati in nekoliko odpočiti enega od najboljših igralcev. Igralec, ki je igral daleč pod svojimi zmoglostmi je zavestno preslišal trenerjev poziv "Per - menjava". Per je nadaljeval z igro kljub temu, da so se tudi ostali igralci strinjali s trenerjevo odločitvijo in ponovili njegovo zahtevo. Po treh napadih je Per dosegel pomemben zadetek (17:18) in se nato odzval trenerjevi zahtevi po menjavi. Trener se je odločil, da do konca tekme Peru ne da več priložnosti. Končni rezultat je bil 24:24. Po tekmi je v slačilnici Per glasno kritiziral trenerjevo odločitev: "Saj je popolnoma nor, ker me ni dal igrati, to nas je stalo druge točke". Trener je dal Peru vedeti, da z njim ne želi razpravljati o svoji odločitvi.

Kakšno je vaše mnenje o trenerjevi odločitvi, da Peru do konca tekme ne da več priložnosti?

- Popolnoma se strinjam.
- Se strinjam
- Nimam mnenja
- Se ne strinjam
- Popolnoma se ne strinjam

Primer št. 3

Ena izmed najboljših igralk nekega moštva je bila znana po svoji nervozi in slabi navadi, da ne prizna svojih napak. Med tekmo, v kateri je storila precej napak, je tudi glasno komentirala "nesmiselne" sodniške odločitve. Tik pred koncem prvega polčasa ji je sodnik pokazal rumeni karton in jo opozoril naj neha. Med odmorom je nadaljevala s kritiziranjem sodnikov. Trener jo je pozval naj se neha pritoževati, saj bi lahko odmor izkoristili bolj konstruktivno. Ker ni nehala jo je poslal v slačilnico, saj je presodil, da v takšnem stanju moštvu ne bi mogla pomagati.

Ali se strinjate s trenerjevim stališčem?

- Popolnoma se strinjam.
- Se strinjam.
- Nimam mnenja.
- Se ne strinjam.
- Popolnoma se ne strinjam.

Primer št. 4

Igralci moštva B so bili glede na telesno zgradbo mnogo močnejši od igralcev večine drugih moštev. Trener, ki se je zavedal te prednosti, je ob dajanju navodil igralcem zmeraj poudarjal, da je potrebno "igrati grobo in prestopiti vsa pravila". Večinoma so igralci sprejeli omenjeno strategijo kljub temu, da so zato presedeli na klopi mnogo kazenskih minut. Svoja navodila pred tekmo je trener mnogokrat začel z besedami: "Zapomnite si danes bomo igrali kot smo zmeraj trenirali, sodniki so nedosledni". Eden izmed igralcev pa se je uprl in tri kola pred koncem jasno nasprotoval trenerjevim tovrstnim navodilom.

Ali se strinjate z igralčevo odločitvijo?

- Popolnoma se strinjam.
- Se strinjam
- Nimam mnenja
- Se ne strinjam
- Popolnoma se ne strinjam

Primer št. 5

Moštvo je igralo pomembno tekmo na domačem terenu. Predsednik kluba in dva druga člana uprave so upravljali z zapisnikarsko mizo. Na polovici drugega polčasa, pri rezultatu 17:15, je bil Peter, najboljši igralec domačega moštva in celotne ekipe, izključen za dve minuti. Soren, ki je tudi igral za domače moštvo, a je bil trenutno na klopi je pogledal semafor, ura je kazala 16.22. Tekma je postajala vse bolj dramatična in prekinitve so se vrstile. Ko je zapisnikarska miza dovolila izključenemu Petru, da se vrne v igro je Soren ponovno pogledal na semafor - ura je bila 17.52. Peter je stekel na igrišče, nihče ni reagiral. Soren je skušal glasno opozoriti trenerja in zapisnikarsko mizo, da se kazen Petru še ni iztekla. Ljudje iza zapisnikarske mize pa so mu dali jasno vedeti naj v takih situacijah raje molči.

Ali se strinjate z ravnanjem ljudi za zapisnikarsko mizo?

- Popolnoma se strinjam.
- Se strinjam.
- Nimam mnenja.
- Se ne strinjam.
- Popolnoma se ne strinjam.

Primer št. 6

Lokalni rokometni klub je postal poznan predvsem po svojih vnetih navijaških privržencih. Večina gledalcev je igralce s svojim glasnim navijanjem vzpodbujala, toda nekateri so občasno tudi žalili nasprotnika in sodnike. - Navijali so hujskaško.

Tako so se v zadnjih mesecih v skupini 10 do 15 navijačev močno okrepile tovrstne težnje. Zmeraj so si izbrali enega izmed nasprotnikovih igralcev ter ga grobo osebno žalili. Na eni izmed tekem je kapetan domače ekipe začutil, da so šli navijači v žalitvah predaleč. Približal se je navijaški skupini in od njih zahteval naj prenehajo s prostaškim vpit-

jem in žalitvami ali pa naj raje ne obiskujejo njihovih tekem.

Ali se strinjate s kapetanovim postopkom?

- Poponoma se strinjam.
- Se strinjam.
- Nimam mnenja.
- Se ne strinjam.
- Popolnoma se ne strinjam.

PONEDELJEK 19. 6. - 2. dan / 9.45 - 12.00

Arno Ehret

IGRA V NAPADU NA POSTAVLJENO OBRAMBO BREZ POSEBNIH PRIPRAVLJALNIH KOMBINACIJ (nadaljevanje aktivne igre brez prekinitve)

V svojem prispevku želim predstaviti temeljne poudarke nemškega pojmovanja igre v napadu.

Temeljna odločitev: kakšna je rdeča nit igre v napadu?

Vsak trener, ne glede na starostno in kakovostno kategorijo moštva in igralcev, ki jih trenira, naj bi imel temeljno idejo o tem kako naj bo videti njihova igra. Celotna vadba je podrejena tej ideji. Ob tem mora seveda upoštevati slabosti in dobre strani posameznih igralcev svojega moštva ter mogoče druge omejevalne dejavnike kot so na primer pogoji dela. Neodvisno od tega pa ima trener pred sabo cilj, ki bi ga naj v igri in treningu dosegel - na primer kakšno kakovost naj bi igra v napadu dosegla v nekem srednjeročnem obdobju?

Če razmišljamo o izhodiščnem položaju v razvoju nemškega pojmovanja igre lahko opazimo nekaj omejevalnih dejavnikov. Še posebej očitno so ti prisotni pri delu z mladimi:

■ Obseg treninga igralcev mlajših starostnih kategorij je premajhen. Ob tem pa je premalo časa posvečeno temeljnemu vsestranskemu razvoju. Nezadovoljiva je predvsem individualna tehnika, preskromen pa je tudi repertoar igralnih (tehnično taktičnih) znanj (variate podaj in strelov, velika variabilnost pri igri 1:1 in pri sodelovanju s sosednjim igralcem v napadu).

■ Na žalost trenerji že pri treningu najmlajših mnogo preveč pozornosti posvečajo moštvenim tehnično taktičnim aktivnostim. Največkrat je ob tem preveč poudarjen še tekmovalni rezultat, kar vse vpliva na manj sistematično šolanje in razvoj nadarjenih mlajših igralcev.

■ Poleg smiselnega napadalnega gibanja v zaletu je lahko začetna taktična aktivnost pri igri v napadu na postavljeno obrambo tudi igra 1:1. Če imajo napadalci izrazito razvite individualne sposobnosti, lahko že samo s to aktivnostjo pridobijo določeno prednost v postavitvi, kadar napadalec dobi dvoboj.

■ Igra 1:1 je lahko smiselno podprta tudi z blokadami krožnega napadalca.

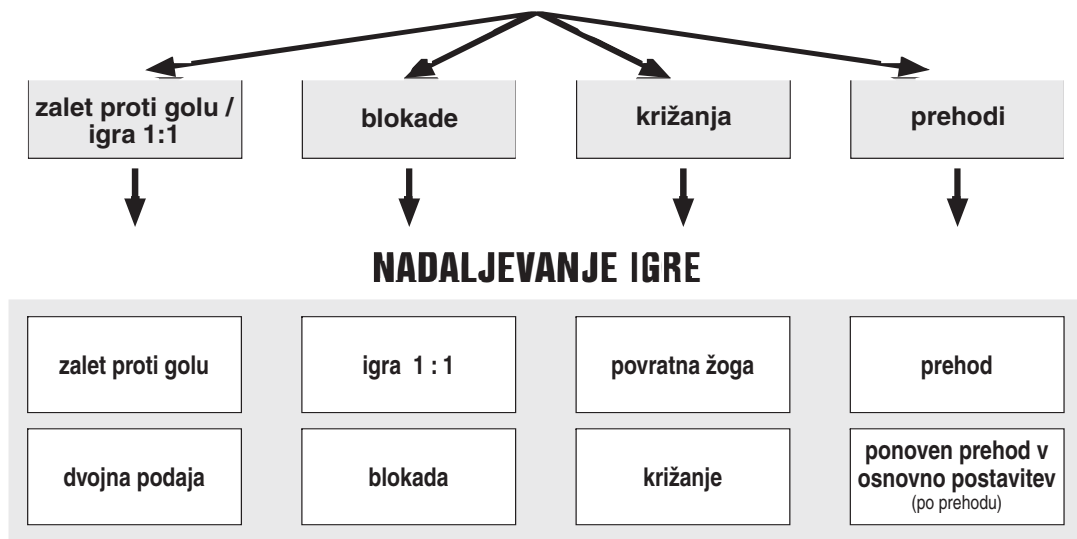
■ Menjava igralnih mest v napadu je jasno izražena težnja pri igri v napadu na postavljeno obrambo. Različna križanja in prehodi na drugega krožnega napadalca so pomembne začetne taktične aktivnosti pri rokometu na mednarodni ravni.

Cilj vseh štirih omenjenih začetnih taktičnih aktivnosti (igra 1:1, blokade, križanja, vtekanja na drugega krožnega napadalca) je, da si napadalec pridobi prednost v postavitvi pred obrambnim igralcem.

Željeni cilj, ki ga želimo v bodočnosti doseči, je variabilno smiselno nadaljevanje igre v napadu po začetni taktični aktivnosti.

Kako si predstavljamo rdečo nit igre v napadu smo prikazali na skici:

ZAČETNE TAKTIČNE AKTIVNOSTI PRI IGRI V NAPADU

V posebej ugodnih situacijah lahko že samo s preigravanjem 1:1 pridemo do ustrezne situacije za zaključek napada. Seveda pa v igri največkrat ni tako. Največkrat je to samo začetek smiselnega napadanja tako da nadaljne nevarne podaje ustvarijo nove možnosti za napadalce. Še enkrat bi želel poudariti, da igra 1:1 ne sme biti udarna moč moštva saj se tako mnogokrat prekinja tekoča igra v napadu in se ne ustvarjajo nove priložnosti za napadalce. Seveda omogoča branilcem takšna igra prednost v osnovni postavitvi, ki je napadalci z ničemer ne razbijejo. To pa je tisto, kar bi pri igri mnogih moštev želeli odpraviti s pomočjo smiselnega nadaljevanja napadalnih aktivnosti po začetni taktični aktivnosti. Napadalec se mora glede na igralno situacijo odločiti ali se mu že po začetni taktični aktivnosti ponuja priložnost za strel na vrata ali pa je smiselneje podati žogo najbolje postavljenemu soigralcu (vsi soigralci morajo biti pripravljeni da bodo žogo sprejeli v aktivnem položaju). Torej ne sme noben napadalec sprejeti

žoge na mestu ali celo v gibanju nazaj. Kakšno naj bo torej nadaljevanje igre v napadu? Če je bila s preigravanjem 1:1 dosežena prednost v postavitvi napadalcev glede na branilce (sosednji branilec je moral pomagati pri zaustavljanju napadalca) lahko napadalci s smiselnimi nadaljnimi zaleti proti голу in/ali nadaljnim preigravanjem 1:1 izigrajo tako imenovani višek igralcev. Če pa prednost v osnovni postavitvi glede na branilce ni bila dosežena si lahko napadalci pomagajo z nadaljnimi taktičnimi aktivnostmi (skupinske taktične aktivnosti) kot so: povratna podaja, blokada, dvojna podaja. Seveda pa imajo na voljo tudi različne dinamične spremembe igralnih mest v napadu kot so križanja ali prehodi na dva krožna napadalca. Po prehodu na dva krožna napadalca se napadalcem ponujajo nove možnosti, da glede na novo nastalo igralno situacijo nadaljuje igro z dvojno podajo, blokado ali križanjem (npr. med levim in desnim zunanjim igralcem). Smiselna je lahko tudi ponovna vrnitev na napadalno postavitev 3:3. Za vse aktivnosti pri

nadaljevanju napada iz začetne taktične aktivnosti veljata naslednji pravili:

■ nadaljevanje igre ne sme biti "načrtovano" temveč mora biti izbira aktivnosti situacijsko in ustvarjalno pogojena, predvsem glede na nasprotnikovo postavitev in delovanje;

■ nadaljne napadalne aktivnosti naj bi bile plod skupinskega taktičnega sodelovanja znotraj manjše skupine soigralcev (največkrat sosednjih napadalcev) in individualnih zmožnosti posameznika da je z lastnim delovanjem nevaren za nasprotnikov gol.

Čim bolj so nadaljne aktivnosti v napadu ustvarjalne (to je tudi smisel dolgoročnega razvoja mladih igralcev) tem lažje se napad prilagaja različnim obrambnim postavitvam in njihovemu različnemu reagiranju na napadalne aktivnosti. Tudi pri igri v obrambi se namreč pojavljajo jasne težnje po ustvarjalni, raznoliki in aktivni-ofenzivni obrambi. Dodal pa bi še eno pripombo:

■ bolj kot so razvite individualne zmožnosti posameznih igralcev manjša je potreba po dodatnih taktičnih sredstvih.

Začetne taktične aktivnosti in smiselna nadaljevanja igre v napadu seveda niso same sebi v namen. Cilj mora biti zmeraj ob najmanjšem vložnem trudu doseči čim boljši učinek.

Izbira začetne taktične aktivnosti zalet proti голу / igra (preigravanje) 1:1

Napadalec, ki se usmeri proti svojemu branilcu (je v situaciji 1:1) se mora odločiti ali ima možnost za nadaljevanje igre s strelom na gol ali prodorom ali pa bo moral podati žogo najboljše postavljenemu soigralcu. V praksi mnogokrat pogrešamo gibanje napadalca brez žoge. Če bi se po oddani žogi iz zaleta pravilno gibal v ponovni aktivni položaj, bi se mu odprle nove napadalne možnosti - npr. s povratno podajo. Če se napadalna akcija ne zaključí,

se morajo napadalne aktivnosti nadaljevati (ne smemo spustiti nobenega aktivnega zaleta). Ena izmed možnosti je ustvarjanje takoimenovanega "viška", če je aktivnost zaleta v situaciji 1:1 (preigravanje) prinesla napadalcem prednost glede na osnovno postavitev obrambnih igralcev (sosednji branilec je moral pomagati pri zaustavljanju napadalca). Druga možnost pa je nadaljevanje igre z aktivnim napadalnim delovanjem s pomočjo drugih taktičnih sredstev kot so križanja, blokade, prehodi na 2 KN, itd..

Izbira začetne taktične aktivnosti blokade:

Temeljna taktična pravila pri blokadah so razložena ob skicah na primeru blokade KN levemu zunanjemu napadalcu. Ta pravila veljajo tudi za vse ostale blokade. Tudi pri vadbi pravilne izvedbe blokade/deblokade je potrebno upoštevati pravilo, da ne vadimo samo izvedbe enega elementa, temveč da skušajo napadalci smiselno nadaljevati z igro v primeru, če so obrambni igralci ob blokadi uspešni (npr. met na vrata LZ ali podaja proti KN). Če ob blokadi KN na drugem branilcu z desne ta ob deblokadi prevzame KN se ponuja LZ možnost, da s hitrim gibanjem po oddani žogi v svoje levo v aktivni širok položaj, pridobi prednost pred obrambnim igralcem, ki je po številu zadolžen zanj (drugi desni branilec). Seveda mora slediti gibanju LZ povratna podaja SZ - LZ. Lahko pa igralci uporabijo (če aktivnost blokada/deblokada ni dala pričakovanih rezultatov) v nadaljevanju tudi drugo taktično aktivnost - križanje, prehod na 2 KN ipd.. Dobro pripravljena moštva morajo biti sposobna, brez posebne pripravljalne faze, nadaljevati z aktivnim napadanjem, tudi če začetna aktivnost ni bila uspešna.

Izbira začetne taktične aktivnosti križanje:

Ob skicah so pojasnjena glavna taktična pravila pri križanju med SZ in DZ. Ta veljajo v največji meri

pri vseh križanjih. Pri učenju in vadbi moramo biti tudi tukaj pozorni predvsem na dvojce:

1. obrambni igralci ne smejo vnaprej prepoznati namere napadalcev, da bodo križali, sicer si napadalci ne bodo pridobili nobene prednosti. Zato mora biti križanje izvedeno v skladu z igralno situacijo (ne vnaprej dogovorjeno) in na različne začetne načine. Če DZ v opisanem primeru npr. opazi, da se je zanj zadolžen branilec z namenom boljšega predajanja/prevzemanja ob križanju pomaknil preveč proti sredini, lahko spremeni smer svojega gibanja navzven in namesto v križanje pride v širok zalet naravnost proti голу.

2. drugi pomemben poudarek mora biti na nadaljevanju igre. Tudi, če s pomočjo križanja neposredno ne pridemo v ugodno priložnost za strel, moramo doseči vsaj to, da prisilimo obrambo v gibanje in izgubo idealnega položaja branjenja. To pa pomeni tudi dobro izhodišče pri nadaljnjih napadalnih aktivnostih, ki so npr. lahko:

- povratna podaja;
- izraba boljšega položaja napadalca zaradi položaja roke s katero mečemo (npr. levičar na položaju SZ, desničar na položaju DZ);
- pri boljših moštvih tudi pomoč blokade KN, kot podpora drugim napadalnim aktivnostim zunanjih napadalcev in kril; uporabimo pa lahko tudi druge taktične aktivnosti - npr. križanje LZ in SZ (levičar).

Izbira začetne taktične aktivnosti

"prehod na drugega krožnega napadalca":

Tudi pri tej taktični aktivnosti opažamo v praksi podobne probleme kot pri predhodno opisanih. Če si neposredno ob prehodu na 2 KN moštvo ne ustvari ugodne priložnosti za strel je nadaljevanje igre relativno brezidejno. Največkrat se izgubi napadalna učinkovitost, saj lahko obramba z ofenzivnim

delovanjem, predvsem proti zunanjim napadalcem, pasivizira napad. Seveda pa morajo znati napadalci tudi v tem primeru nadaljevati z aktivnim napadanjem. Ob skici je opisana možnost na osnovi dvojne podaje. Tudi ob ponovnem prehodu v napadalni sistem 3:3 ne smemo niti za trenutek izgubiti napadalnega tempa. Ena izmed možnosti je tudi (primer je opisan ob skici), da se LZ po prehodu na 2 KN na desno stran napada takoj ponovno postavi v aktiven položaj (SZ in DZ se pomakneta proti levi) in moštvo lahko nadaljuje z aktivnim napadom (npr. "višek" v desno začenši z LK).

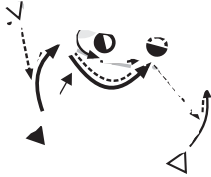
ZAKLJUČEK

Gotovo ni preprosto v napadu igrati kot smo opisali. Vsi igralci in moštvo morajo iti skozi dobro sestavljen in načrtovan proces učenja in treninga kjer se po stopnjah približajo idealnemu modelu igre v napadu. Igralci in trener pa morajo imeti skupno rdečo nit pri pripravi in izvedbi igre v napadu. Najvišja raven znanja je seveda sproščena in ustvarjalna igra, ko igralci ne prenehajo aktivno napadajo in v skladu s situacijo uporabijo najbolj smiselno aktivnost. V igri pa lahko, v skladu s svojim znanjem in sposobnostmi, igralci tudi sami najdejo nove rešitve posameznih igralnih situacij. Gotovo pa mednarodna raven nastopanja zahteva znanje neprestanega aktivnega napadanja, brez vmesne faze po neuspelem poizkusu ustvarjanja priložnosti za strel.

Skice na strani 31 in 32.

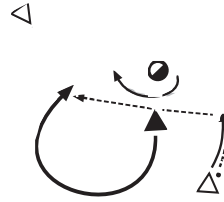
Pri pripravi prispevka sem si pomagal tudi s člankom Arno Ehret: Das gezielte Weiterspielen nach Auslosehandlungen im Angriff - Kern der deutschen Spielauffassung, Handballtraining 7-8/95, od str. 19 do str. 27. V njem avtor obravnava enako temo na enak način kot na simpoziju v Kairu.

ZALET NAPADALCA PROTI OBRAMBNEMU IGRALCU (igra 1:1)

Temeljna pravila pri začetku izvedbe:

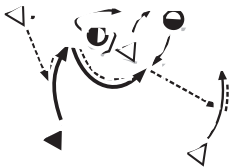
- zalet se ne izvede naravnost proti branilcu temveč med dva sosednja obrambna igralca;
- branilca in po možnosti tudi njegovega sosedja je potrebno z napadalčev aktivnostjo vezati, s čimer pridobimo možnost za ustvarjanje tki. "viška" ob zaletih sosednjih napadalcev;
- kljub telesnemu stiku je potrebno ohraniti zanesljivost podaje;
- paziti je potrebno na pravočasnost podaje (timing) - podamo šele takrat, ko se branilec giblje v prostor, ki ga napadalec s svojo aktivnostjo ogroža.

Temeljna pravila pri nadaljevanju izvedbe:

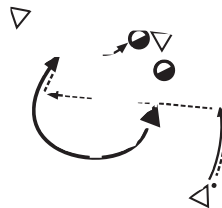
- najpomembnejši princip je takojšnje gibanje v aktivni položaj po oddani žogi - tako lahko napadalec dobi povratno podajo v nevarnem zaletu proti голу, saj se zanj zadolžen branilec giblje za žogo;
- izbira oddaljenosti napadalca od branilca mora biti najugodnejša;
- nadaljnja izbira napadalnih aktivnosti je odvisna od ravnanja branilcev.

BLOKADE

Temeljna pravila pri začetku izvedbe:

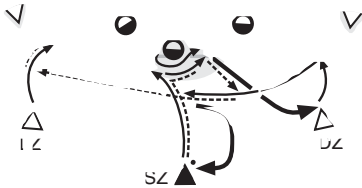
- zalet napadalca z žogo mora biti izveden v taki smeri, da prisili branilca k gibanju proti postavljeni blokadi;
- zalet napadalca z žogo mora biti izhodišče za izpeljavo igralne situacije z blokado;
- KN mora natančno predvideti (anticipirati) gibanje branilca, ki ga želi blokirati.

Temeljna pravila pri nadaljevanju izvedbe:

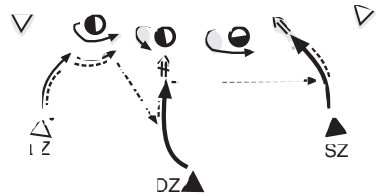
- delovanje branilcev mora biti posledica napadalnih aktivnosti;
- napadalec mora biti takoj po oddani žogi pripravljen na ponoven nevaren zalet enako kot v primeru igre "1:1";
- če ni bila s pomočjo blokade dosežena ugodna priložnost za strel je potrebno nadaljevati z nevarnim napadanjem.

KRIŽANJE

Temeljna pravila ob začetku izvedbe:

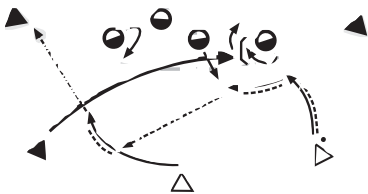
- napadalec z žogo, ki začena križanje se mora takoj postaviti na izpraznjeno mesto igralca s katerim je križal;
- napadalec z žogo, ki prihaja v križanje se mora natančno orientirat pri svojih nadaljnjih aktivnostih: smer zaleta - nakazan strel na gol - podaja.
- pri križanju je potrebno vezati (odpeljati) odgovarjajoče obrambne igralce (npr. zalet pšroti голу in preigravanje 1:1 napadalca z žogo, ki začena s križanjem); obrambni igralci morajo imeti ob križanju probleme s prevzemanjem/predajanjem napadalcev, sicer si ti ne pridobijo nobene prostorske prednosti.

Temeljna pravila pri nadaljevanju izvedbe:

- napadalec z žogo, ki začena križanje se mora takoj po oddani žogi gibati proti novemu igralnemu mestu, tako da je pripravljen za zalet proti голу;
- paziti je potrebno na pravočasnost "timing" nadaljevanja igre: LZ nadaljuje z igro navzven do krila, če prvi branilec pomaga pri njegovem zaustavljanju ali pa nadaljuje s povratno podajo če sta SZ/DZ, v skladu s prej opisanimi principi, že v aktivnem položaju za naslednji nevaren zalet proti голу ali če se je celotna obramba močno pomaknila v smeri podaje.

PREHOD NA DRUGEGA KROŽNEGA NAPADALCA

Temeljna pravila pri začetku izvedbe:

- ob prehodu skušamo izkoristiti prednost, ki si jo pridobi vteka-joči igralec pred obrambnim igralcem, ki je zadolžen za njegovo kritje;
- obrambnim igralcem je potrebno probleme pri prevzemanju/predajanju napadalcev;
- vtekajoči napadalec lahko tudi blokira enega izmed branilcev;

Temeljna pravila pri nadaljevanju izvedbe

- oba KN skušata takoj po prehodu vzpostaviti sodelovanje z zunanji napadalci in krili. Možnosti so naslednje: postavitev blokad ali samo navideznih - lažnih blokad, križanja, igra "1:1" v novem položaju skupaj z že opisanimi aktivnostmi;
- nadaljevanje aktivnosti s pomočjo drugih, pomožnih taktičnih sredstev - dvojne podajevali prehoda v napadalni sistem 3:3.

PONEDELJEK, 19. 6. - 2. dan / 14.00 - 15.30

Michal Barda

ANALIZA VRATARJEV NA SVETOVNEM PRVENSTVU 1995 (ISLANDIJA)

Kakšne lastnosti naj bi imel rokometni vratar, da bi lahko kar najbolj koristil svojemu moštvu na svetovnem prvenstvu? Zahteve gotovo niso popolnoma enake kot na tekmah državnega prvenstva. SP traja le (ali kar) dva tedna in v tistem času mora biti vratar v popolni športni formi. Nasprotniki so močnejši in pametnejši (tudi zvitejši). Od vratarja se zahteva popolna stabilnost branjenja iz tekme v tekmo brez nihanj. Pritisk na vratarja je tako na SP izredno velik. On je tisto zadnje upanje, da bo popravil napake igralcev v polju, ko jim ne gre. Dober vratar mora biti obdan še z dobršno mero karizme in močne osebnosti - torej so zahteve, ki si jih trenerji zadajo pri izboru primernih vratarjev za SP resnično visoke (skica 2).

Skušali bomo razčleniti vse bistvene dejavnike, ki jih zajema profil dobrega vratarja v povezavi s posameznimi statističnimi podatki. (tabela 1)

UČINKOVITOST

Učinkovitost pomeni število obranjenih strelcev glede na celotno število strelcev. Kot vse številke je lahko tudi ta precej skopa. Je pa vsaj objektivna. Opazimo lahko jasno pozitivno povezanost med učinkovitostjo branjenja in uvrstitvijo najboljših moštev na SP na ISLANDIJI. Vrhunska moštva imajo vrhunske vratarje. Pri tem je učinkovitost najboljšega med njimi (preko 45%), za takšen turnir, skoraj sanjska. Glede na položaj strelca je učinkovitost branjenja v primerjavi s prejšnjimi velikimi tekmovanji pri protinapadu in 7 m ostala skoraj enaka (25%), pri streljih z razdalje in izpred črte vratarjevega prostora pa je mnogo večja (z razdalje 48,5%, izpred črte 37,2%). Vzroke za omenjeno večjo učinkovitost bom skušal pojasniti kasneje, ko bom govoril o taktiki branjenja.

Najboljši vratarji SP '95

Tabela 1

vratar	učinkovitost v %	velikost v cm	starost	število nastopov	mesto	obramba
Svensson (SWE)	45,7	194	27	121	3.	6:0
Matošević (CRO)	44,2	193	25	34	2.	3:2:1
Thiel (GER)	41,4	194	35	210	4.	6:0
Delattre (FRA)	41,9	185	27	46	1.	5:1
Hernandez (CUB)	40,7	194	24	128	-	5:1
Lavrov (RUS)	40,8	197	33	126	5.	6:0
Barrufet (ESP)	40,7	197	25	30	11.	6:0
Suk-hyung Lee (KOR)	40,2	195	24	35	12.	vse

STABILNOST

Pomen tega dejavnika smo že omenili. Na Islandiji smo bili priča zanimivi težnji. Vsa najboljša moštva so razpolagala z dvema izjemnima vrhunskima vratarjema. Največkrat sta imela oba približno enako minutažo v igri ter zelo podobno učinkovitost branjenja. Na tem mestu bi želele pojasniti, da je velika prednost, če se lahko izjemna kondicijska in psihična obremenitev, kakršna se za vratarje pojavlja na podobnih turnirjih, enakomerno porazdeli na dva vratarja. Tako je moč tudi doseči večjo stabilnost tekmovalne uspešnosti. Pri reprezentanci Nemčije je imel npr. Jan Holpert večjo minutažo na začetku turnirja, Andreas Thiel pa proti koncu. Podobno je bilo pri Švedih z Matsom Olssonom in Thomasom Svenssom. Francoska vratarja sta bila celo tako uspešna, da je lahko Daniel Costantini v vsakem trenutku zamenjal vratarja in je bil ta še boljši od prejšnjega. Tudi Valter Matošević (CRO) je bil od osmine finala pogosto v vratih.

IZKUŠNJE

Stabilnost tekmovalne učinkovitosti je pri izkušenih vratarjih večja. Težke tekme, kjer je potrebno tudi v zadnjih minutah pri negotovem izidu obdržati hladnokrvnost, zahtevajo izkušene vratarje. Izkušnje niso povezane samo z leti in številom odigranih tekem za reprezentanco, saj je starost relativen pojem: Jan Holpert (26) in Thomas Svensson (27) sta skoraj še mladeniča glede na svoja reprezentančna kolega Andreasa Thiela (35) in Matsa Olssona (35). Pojavlja se tudi že generacija mlajših vrhunskih vratarjev (24 ali 25 let). Potrebno pa je še počakati, da se v daljšem časovnem obdobju dokažejo in izoblikujejo svojo vratarsko osebnost. Podobno je tudi s številom odigranih reprezentančnih tekem. Ni namreč vseeno ali je vratar te tekme resnično branil ali samo opazoval dogajanja na igrišču s klopi za rezervne igralce. Kljub temu pa je število odigranih tekem pomembno, saj v vsakem

primeru pove, kolikokrat je imel vratar priložnost svoje neposredne nasprotnike proučiti od blizu.

ZGRADBA TELESA

Nekateri podatki o zgradbi telesa, predvsem o telesni višini in teži, so mnogokrat zajeti v statistične podatke o posameznem igralcu. V preteklosti smo lahko mnogokrat občudovali tudi nekoliko nižje (pod 190 cm) vratarje kot so bili Schmidt, Bašić, Hecker, Rico ali Zuniga. Večina v sestavku obravnavanih vratarjev na SP 95 pa je bila višja in sicer so bili visoki med 194 in 197 cm. Izjema je bil Delattre (FRA) s 185 cm. K tem je potrebno prišteti še nekatere druge podobno visoke in uspešne vratarje - Olsson, Martini, Sukosjan. V tem pogledu so se vrhunski vratarji torej malo razlikovali: bili so visoki, robustni (atletsko grajeni), eksplozivni in močni.

TAKTIKA

Taktika branjenja je v veliki meri odvisna od sistema igre, ki ga moštvo uporablja pri igri v obrambi. Kot je bilo v prispevku A. Ehreta zapisano se obrambni sistemi razvijajo v dveh smereh. Medtem, ko se večina Evropskih reprezentanc nagiba k defenzivnim obrambnim postavitvam, pa uporabljajo nekatera zunajevropska moštva zanimive, izrazito ofenzivne obrambne postavitve, ki rušijo napadalni koncept nasprotnika. Na splošno lahko rečemo, da narašča sodelovanje med obrambnimi igralci in vratarji pri streljih z razdalje. Dogovori med vratarjem in branilci postajajo povsem običajno sredstvo za povečanje učinkovitosti branjenja. Dogovori ("dolgi kot" - "kratki kot") so mnogokrat zelo različni in so odvisni od specifičnosti določene igralne situacije. Tudi pri igri "1:1" se je način igre spremenil, saj skušajo obrambni igralci največkrat s pomočjo "legalnih" sredstev ovirati nasprotnika, mu zmanjšati strelni kot in otežati strel ter tako

IDEALEN VRATAR SP

Učinkovitost

Izkušnje

Stabilnost

Zgradba
telesa

Taktika

Organizacija

Osebnostno
izžarevanje

Ubijalski
nagon

povečati možnost uspešnega posredovanja vratarja. Le redko smo lahko opazili ostro in brutalno igro branilcev pri zaustavljanju napadalcev, saj se zaradi progresivnega kaznovanja takšen način igre očitno ne izplača več. Tudi takšnemu načinu igre v obrambi pa lahko pripišemo dobršen del zaslug za dvig učinkovitosti branjenja.

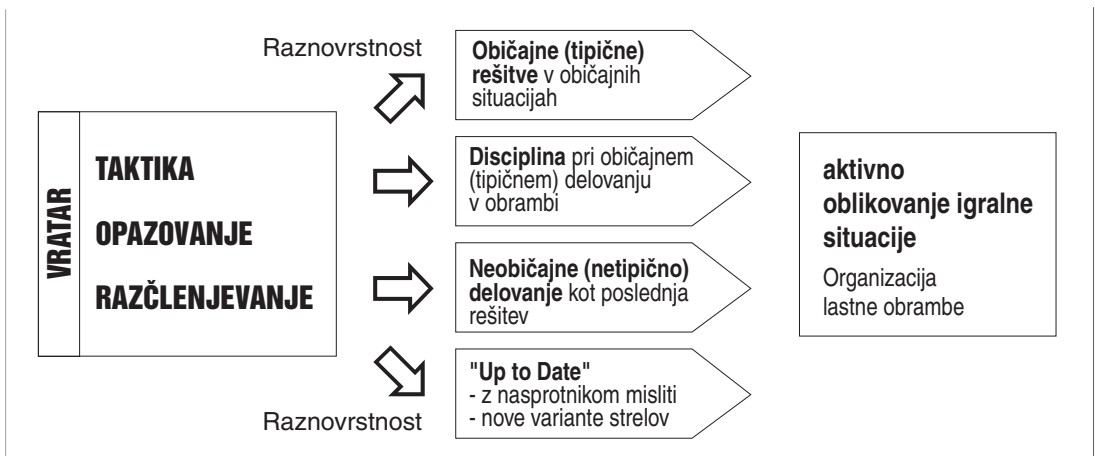
Dejstvo, da so imele najboljše reprezentance na SP 95 dva enakovredna vratarja smo že omenili. Tako so vratarski pari Delattre - Martini (FRA), Svensson - Olsson (ŠVE), Thiel - Holpert (NEM) ali Lavrov - Sukosjan (RUS), spravljali v obup mnoge nasprotnike. Zanimiv je tudi podatek, da nekdanja razdelitev na "prvega" in "drugega" vratarja v nekaterih reprezentancah (ŠVE, FRA) ne velja več. Tako je trenerju na voljo še dodatna taktična možnost pri pripravi na tekmo in vodenju tekme. D. Costantini je bil pri tem še posebej uspešen. Omeniti velja tudi, da so se nekatere dežele že v preteklosti nagibale k opisanemu razmišljanju (DDR - Hofmann in Schmidt, Češka - Hirna in Barda). Toda vse prednosti so se prvič zares pokazale šele na SP 95.

ORGANIZACIJA

Tudi organizacija je povezana s taktiko: vratar je odgovoren, da so vsi igralci kot eden in da delajo zanj. Na SP smo lahko večkrat opazili kako so vratarji skupaj z branilci analizirali posamezne pozicije v določeni igralni situaciji (Dobler (ŠVI), Thiel (NEM), Lavrov (RUS)). Pri nekaterih vratarjih je celo običajno, da se po vsaki uspešni akciji približa kolegu vratarju na rezervni klopi in se z njim na kratko pogovori o odigrani situaciji (NEM, ŠVE).

OSEBNOSTNO IZŽAREVANJE

Izžarevanje osebnosti je tisto kar naredi zelo dobrega vratarja izjemnega. Prav to je tista lastnost, ki lahko pomaga, ko se na tekmi odloča o zmagovalcu. Pomaga lahko moštvu, da se izvleče tudi iz navidezno izgubljenega položaja. Vratar, ki izžareva pozitivno osebnostno energijo lahko da igralcem odločilno vzpodbudo tudi v situacijah, ko kaže, da je vse izgubljeno. Ta lastnost je tesno povezana s starostjo in izkušnjami. Osebnost vratarja mora biti izstopajoča, dobrodušnost in človečnost pa sta njen

sestavni del. Najpomembnejše pa je, da vratar odgovornost, ko jo prevzame nase ne prestopa opravičuje.

Izžarevanja osebnostne energije se lahko do neke mere tudi nauči. Opazili smo lahko, kako oba švedska vratarja Olsson in Svensson po vsaki uspešni obrambi stopnjujeta pritisk na napadalca, ki je zgrešil, tako da ritualno gestikulirata (s tem želita napadalca, ki je zgrešil povedati nekaj takega kot - še boš prišel, a svoje napake ne boš pozabil). Na ta način razbijata koncentracijo napadalcev, sebi in moštvu pa vlivata pogum.

Istosmiselno, le nasprotno v ravnanju, je poudarjeno ravnodušno, flegmatično obnašanje Andreasa Thiela pred akcijo nasprotnika in izredno angažiranje po akciji. Skoraj vsak vrhunski vratar razvije sčasoma svojo lastno psihološko taktiko in psihološke trike. Nujen pogoj pri tem pa je, da ostanejo zmeraj v okviru športnega "fair playa".

UBIJALSKI NAGON (killerinstinkt)

Vse opisano mora služiti za razvoj "ubijalskega nagona" vratarja. To pomeni da vratar:

- zmeraj natančno predvidi pomembnost posamezne igralne situacije in stopnjuje svojo koncentracijo;
- vsili svojemu nasprotniku strahospoštovanje
- da v situaciji, ko njegovo moštvo to najbolj potrebuje obrani "nemogoče".

To lastnost bi lahko poimenovali karizma, intuicija ali morda resnično le instinkt. Najboljši ga gotovo imajo. Za tem pa tiči ogromna količina treninga, saj mora biti vratar popolnoma samozavesten in zanesljiv. Mnoge tekme na Islandiji so to jasno pokazale.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEMO V PRIHODNOSTI?

Tudi Cornel PENU, Wieland SCHMIDT ali Mirko BAŠIĆ so v preteklosti pokazali podobno učinkovitost branjenja. Novost pa je gotovo širina svetovnega vrha. Prvič so bile težnje k širitvi svetovnega vratarskega vrha opazne na SP 90 na Češkoslovaškem. Verjetno pa se bodo še intenzivneje nadaljevale tudi po SP 95.

Primerna telesna zgradba (konstitucija) in izjemna kondicijska pripravljenost sta predpogoj za vrhunsko učinkovitost. Razen tega mora vratar zmeraj bolj braniti z "glavo": mnogo več je opazovanja, analiziranja, več aktivnega sodelovanja pri razporejanju branilcev in sodelovanja z njimi. K temu sodi disciplina v običajnih, tipičnih igralnih situacijah: vratar in obramba si morata zaupati. Glede na to očitno raste tudi učinkovitost branjenja. Zelo pomembna je tudi stabilnost tekmovalnih dosežkov. Vratar mora zasledovati in preučevati razvoj svojih nasprotnikov ter vskladu z njihovim razvojem izboljševati svojo tehniko in taktiko branjenja. Kadar pa mu ne preostane nič drugega, mora imeti pogum reagirati v vratih na neobičajen, morda navidez celo neumen, v vsakem primeru pa nepričakovan način. Torej dragi vratarji čaka nas ogromno dela.

Pri pripravi prispevka sem si pomagal tudi s člankom Michal Barda: Antizipation und Kooperation, Handballtraining 9/95, od str. 3 do str. 9. V njem avtor obravnava enako temo na enak način kot na simpoziju v Kairu.

Willi Hackl

SPREMEBE PRAVIL IN NOVEJŠA INTERPRETACIJA PRAVIL

Kot uvod h kasnejši razpravi o dopolnitvi pravil rokometne igre si bomo ogledali demonstracijsko tekmo. Egipčanska rokometna zveza je v ta namen primerno pripravila svojo mladinsko rokometno reprezentanco (igralci rojeni leta 1976 in mlajši). tekmo bosta sodila mednarodna sodnika, ki sta sicer tudi udeleženca simpozija. Zahvaljujem se vsem, ki so sodelovali pri pripravi tekme.

Na tej tekmi ne bomo poskušali prikazati le tistih sprememb pravil, ki bistveno spreminjajo strukturo igre temveč tudi nekatere manjše spremembe in novejšo interpretacijo pravil, saj smo navsezadnje šele na začetku dolgotrajnega učnega procesa. Različni člani delovne skupine za spremembo pravil bodo med tekmo predstavili predložene dopolnitve pravil.

Poglavitne spremembe pravil, ki jih bomo predstavili na tej tekmi so naslednje:

1. Obvezna zaustavitev časa (time-out) ob vsaki dosojeni najstrožji kazni (sedemmetrovk);
2. V vsakem polčasu tekme en enominutni odmor (time-out) za vsako ekipo;
3. Prepoved podaje nazaj na svojo polovico;
4. Ob začetnem metu se lahko nasprotnikovi igralci postavljajo kjerkoli na igrišču;
5. Opozorilni znak ob pasivni igri v napadu.

Ob predstavitvi bomo torej pojasnili sledeče:

1. Obvezna zaustavitev časa (time-out) ob vsaki dosojeni najstrožji kazni (sedemmetrovk):

Namen te inovacije je poenotiti sodniške odločitve ob dosojeni najstrožji kazni v trajanju celotne tekme. V preteklosti so različni sodniki različno reševali posamezne situacije, ki so se pojavile v teh primerih. V zaključnih delih tekme so imeli

sodniki največkrat drugačno stališče do dosojanja time-outa kot pa v preostalem času tekme. Tako so sodniki največkrat tekmo ob dosojeni sedemmetrovk prekinili le, če je bilo očitno da bo prekinitev trajala dlje časa.

Pravilo naj bi se spremenilo tako, da bi sodnik takoj, ko je dosodil sedemmetrovk označil tudi prekinitev igralnega časa. Poseben znak (znak za time-out, pravilo št. 17) za prekinitev igre po dosojeni najstrožji kazni je potreben, ker v posameznih primerih ni možno jasno prepoznati sodniške odločitve za najstrožjo kazen. Tako se tudi izogremo vsakršni zmedbi ob napačni interpretaciji sodniške odločitve s strani zapisnikarske mize oz. časomerilca.

Po dosojeni prekinitvi igralnega časa časomerilec ustavi uro in jo ponovno požene, ko sodnik s svojim žvižgom to označi. Potrebno pa se je izogibati nepotrebnih zamud pri nadaljevanju igre.

2. V vsakem polčasu tekme en enominutni odmor (time-out) za vsako ekipo

Vsako moštvo sme v polčasu vzeti en enominutni odmor (time-out). Odgovorna oseba pri vsakem moštvu lahko kadarkoli obvesti časomerilca, da želi izkoristiti enominutni odmor. Ko je zahteva za time-out dana je ni moč preklicati.

Zahtevani odmor se dodeli v naslednjih igralnih situacijah: po doseženem голу, ko je dosojena najstrožja kazen, ko je dosojen na prekinitev igre iz drugih razlogov ali ko je žoga izven igre (prosti ali stranski met). Časomerilec z žvižgom označi prekinitev igre ter s stegnjeno roko pokaže, katero moštvo je zahtevalo prekinitev igre.

Sodnik v polju ponovi oba signala in pokaže z rokami signal po pravilu 18 (dodaj kaj je to), ter tako dovoli da odgovarjajoči ljudje vstopijo na igralno površino. Šele v tem trenutku je dodeljen odmor in šele takrat časomerilec zaustavi uro.

Istočasno sproži časomerilec drugo uro s katero meri trajanje odmora. V zapisnik se nato vnese, da je moštvo izkoristilo odmor.

Med odmorom morajo igralci in uradne osebe, ki vodijo moštvo, ostati v območju prostora za menjave igralcev, na igrišču ali izven igrišča. Sodnika ostaneta na sredini igrišča, eden izmed njiju na kratko pri zapisnikarski mizi preveri pravilnost postopka pri dodeljevanju odmora.

Vsak incident med odmorom se obravnava enako kot med igro.

Po preteku 50 sekund označi časomerilec z zvočnim signalom, da se igra začenja čez 10 sekund, v skladu z okoliščinami ob odobrenem odmoru (16:3).

Ko sodnik zažvižga časomerilec ponovno sproži uro.

3. Prepoved podaje nazaj na svojo polovico

Namen tega pravila je kaznovati podajo nazaj na svojo polovico igrišča, ko so napadalci v napadu, prepovedano pa je tudi z žogo v roki prestopiti sredinsko črto ali voditi žogo nazaj na svojo polovico igrišča. V primeru, da ekipa krši omenjeno pravilo dosodi sodnik prosti met za nasprotnika. Prosti met dosodi sodnik tudi v primeru, če se je igralec ob vračanju v obrambo, še na nasprotnikovi polovici, zadnji dotaknil žoge preden je ta prečkala sredinsko črto. Prosti met izvajajo igralci na mestu kjer je žoga prečkala sredinsko črto. Tudi v primeru tega pravila pa morajo sodniki upoštevati pravilo prednosti (13:6).

Na večini rokometnih tekem so sicer opisane situacije zelo redke toda sprejem omenjenega pravila bi povečal taktične možnosti obrambnih igralcev kadar tesno pokrivajo napadalce. Razumljivo je, da skuša predlagatelj s to spremembo pravil predvsem otežati defenzivno in mnogokrat tudi pasivno igro v napadu.

4. Ob začetnem metu so lahko nasprotnikovi igralci postavljeni kjerkoli na igrišču

Ob začetnem metu na začetku tekme ali drugega polčasa morajo biti vsi igralci obeh ekip na svoji polovici igrišča, nasprotnikovi igralci pa morajo biti oddaljeni najmanj tri metre od izvajalca.

Kadar izvajajo igralci začetni met po doseženem zadetku nasprotnikovi igralci ne rabijo biti na svoji polovici igrišča.

Igralec, ki izvaja začetni met mora z eno nogo stati na sredinski črti tako dolgo dokler žoga ne zapusti njegove roke. Pravilo ne zahteva, da bi moral ob izvedbi stati natančno na sredini igrišča. Sodnik kar se da hitro zažvižga in označi da lahko igralec izvede začetni met, šele kasneje pa si zapiše pomembne zaznamke.

Hitro izvajanje začetnega meta naj bi vplivalo predvsem na bolj učinkovito igro. Ker je s pravilom določeno, da sme izvajalec ob metu stati kjerkoli na sredinski črti ni dovoljeno nobeno drugo odstopanje od natančnega izvajanja. Izvajalec mora stati z eno nogo na sredinski črti in se za trenutek umiriti. Sodnik, ki je bil predhodno sodnik ob vratih se hitro giblje naprej in lahko se zgodi, da nekateri igralci zaostanejo in jih ima za hrbtom. Problemi povezani s temi primeri so dobro znani. Sodnik si mora tudi zabeležiti doseženi zadetek. Ker je ob tem v prvi vrsti odločilno presenečenje mora sodnik zažvižgati čim hitreje.

Naslednja možnost naj bi dovoljevala vsem igralcem (ne samo nasprotnikom), da so lahko ob začetnem metu kjerkoli na igrišču. To pa bi utegnili stvari še bolj zaplesti in povzročiti zmedo pri sodnikih.

5. Opozorilni znak ob pasivni igri v napadu

Ko sodnik v polju presodi, da napadalna igra teži k pasivni igri, dvigne roko visoko v zrak in s tem označi, da je ocenil, da napadalci nimajo namena

poskušati streljati na vrata. Sodnik ob vratih posnema sodnika v polju. Načeloma bo sodnik dosodil pasivno igro v napadu, če oceni, da moštvo nima namena poskušati streljati na vrata.

V jasnih situacijah pasivne igre v napadu lahko sodnik seveda še vedno odvzame napadalcem žogo brez poprejšnjega opozorilnega znaka (na primer podaja nazaj na svojo lastno polovico).

Omenjeni sodniški znak daje moštvo možnost, da reagira na označeno sodnikovo namero, da jim odvzame žogo zaradi pasivne igre. V preteklosti je sodnik samo zažvižgal in označil odvzem žoge napadalcem zaradi pasivne igre. Sedaj lahko moštvo v napadu nadaljuje z bolj napadalno igro ali s takojšnjim strelom na vrata ter se tako izogne odvzemu žoge zaradi pasivne igre.

Erik Elias

"MANJŠI" POPRAVKI PRAVIL ROKOMETNE IGRE

Že v svojem uvodnem predavanju sem omenil, da je SVET IHF-a sestavil delovno skupino, ki naj bi se ukvarjala z izboljšavo pravil. Delovno skupino sestavljajo Dietrich SPÄTE in Juan de Dios Roman SECO iz Tehnične in metodične komisije ter Willi HACKL in jaz iz sodniške komisije.

Smernice, ki jih je delovna skupina dobila od sveta bi lahko opisali takole:

- poiskati je potrebno vse možnosti, da bi roko- met postal še hitrejša igra;
- natančneje je potrebno razmejiti in razjasniti, kaj je dovoljeno in kaj nedovoljeno delovanje obrambnih igralcev;
- zaželjeno je zmanjšati število igralnih aktivnosti znotraj kazenskega prostora (med 6 in 9 metri) ter povečati število igralnih aktivnosti po celotni igralni površini;

- dane morajo biti možnosti za razvoj novih TE- TA aktivnosti (taktičnih znanj);
- minimalizirati je potrebno vpliv subjektivne sodniške ocene (svobodne sodniške odločitve);
- gledalcem in novinarjem bi morali olajšati razumevanje interpretacije pravil.

Za začetek je delovna skupina zbrala vse zamisli o izboljšavi in popravi pravil ter k temu dodala še svoje ideje. V veliko pomoč so nam bile razprave na sodniškem in trenerskem simpoziju 1993 v organizaciji IHF. Prav tako nam je pomagala tudi anketa, ki jo je v zvezi s spremembo pravil med svojimi članicami izvedla Evropska rokometna zveza.

Vse smiselne predloge smo nato razdelili v tri skupine:

1. "Majhne izboljšave", ki lahko odpravijo ali vsaj omilijo spore med igralci in trenerji ter sodniki. To so vse tiste izboljšave, ki jih lahko enotno priporočimo.

2. "Večje spremembe", ki bi povzročile nekatere temeljne spremembe v strukturi rokometne igre.

3. Izboljšave tolmačenja (razlage) tistih že obstoječih pravil, za katere največkrat pravimo, da so dobra če jih dosledno in jasno upoštevamo. To naj bi predvsem izboljšalo razumevanje med trenerji in igralci ter sodniki.

V svojem prispevku vas želim seznaniti z "majhni- mi izboljšavami", ki smo jih uvrstili pod točko 1.

PRAVILO 2:1

V obstoječih pravilih je dovoljen odmor med polčasoma 10 minut. Iz različnih razlogov pa bi lahko omogočili rokometnim zvezam v posameznih državah da podaljšajo odmor do 15 minut. Takšno podaljšanje bi bilo smiselno in dovoljeno v naslednjih primerih:

- če je na igrišču zabavni program kot dopolnitev športnega dogodka;

- če se želi boljše predstaviti pokrovitelje;
- če potrebuje TV daljši časovni presledek za svoje potrebe.

PRAVILO 2:2 in 2:5

Skoraj se ni mogoče izogniti situaciji, ko ob koncu polčasa ali tekme eno izmed moštev izvaja prosti met na robu kazenskega prostora (devetmetrovko). Po pravilih mora moštvo izvesti prosti met z neposrednim strelom na vrata, če želi doseči zadek. Izvedba prostega meta v takšni situaciji je največkrat povezana z dolgotrajnim nameščanjem tako napadalcev kot obrambnih igralcev v dovoljeni (zahtevani) položaj.

Največkrat napadalcu napravijo "živi zid" in večina se jih z rokami dotika žoge, da bi tako prevarali branilce. Žoge pa se lahko, po pravilih, dotika samo en igralec - tisti, ki bo streljal. Strelec mora stati točno na mestu kjer je potrebno izvesti prosti met in tega položaja med izvedbo prostega meta ne sme zapustiti.

Mnogokrat se tudi zgodi, da tako napadalcu kot branilcu zapustijo svoj položaj še pred izvedbo prostega meta (preden je žoga zapustila roko strelca).

Da bi bil prosti met v opisani situaciji hitreje in korektnije izveden predlagamo, da izvaja prosti met le en napadalec. Ostali člani negovega moštva pa bi morali biti oddaljeni od izvajalca najmanj tri metre in stati izven kazenskega prostora.

Mislili smo tudi na morebitno možnost, da bi omejili tudi število branilcev, ki lahko stojijo v bloku ob izvedbi prostega meta. Načeloma naj bi ostali v bloku le trije branilci, njihovo število pa bi se ob izključitvah ustrezno zmanjšalo: en izključen igralec - ostaneta dva branilca, dva izključena igralca - ostane en branilec, ... Takšno pravilo pa bi lahko vodilo do nepreglednih situacij, ki bi izzivale mnoge proteste.

Zato je naš predlog, da izvaja prosti met en napadalec proti celotni obrambi.

PRAVILO 4:5

Ob napačni menjavi (4:5) ali ko je igra prekinjena zaradi napačnega vstopa igralca ali uradne osebe iz prostora za rezervne igralce na igrišče se igra nadaljuje z metom s stranske črte ob prostoru za rezervne igralce (če je bila v tem času jasna priložnost oškodovanega moštva za doseg zadetka se dosodi najstrožja kazen).

Če je bila žoga ob prekinitvi bližje голу je to nekakšna prednost za moštvo, ki je storilo napako. Še posebej moteče je to ob namernem napačnem vstopu na igrišče v zadnjih sekundah tekme z namenom, da bi si na način pridobili prednost (da bi pretekel čas do konca tekme), saj morajo sedaj napadalcu nadaljevati z igro s stranske črte v višini prostora za menjave (četudi sledi izključitev branilca).

Predlagamo torej, da bi se igra v takem primeru nadaljevala s prostim metom (ob jasni priložnosti za doseg zadetka z najstrožjo kaznijo) na mestu, kjer je bila žoga ob prekinitvi, če to pomeni za napadalec prednost (sicer pa kot dosedaj s stranske črte).

PRAVILO 4:7

Igralci morajo imeti, glede na obstoječa pravila, na prsih in hrbtu eno izmed številk od 1 do 20.

Glede na izražene želje je naš predlog, da bi se pravilo spremenilo in dovoljevalo (po potrebi posamezne nacionalne zveze) tudi drugačne številke za oštevilčenje igralcev.

PRAVILO 7:8

Mnogo nesporazumov nastaja pri igranju z nogo, ko se mora sodnik v trenutku odločiti ali je igralec in njegovo moštvo s tem pridobilo prednost (ali jim je to pomagalo pri igralnih aktivnostih).

Naš predlog je, da se drugi odstavek pravila 7:8 (ki govori o prednosti) ustrezno spremeni in nedvoumno prepove kakršnokoli dotikanje žoge z nogo. Torej je "noga zmeraj noga".

PRAVILO 7:9

Upoštevajoč to pravilo se igralci v polju ne smejo metati na žogo, ki leži ali se kotali na tleh. Če je žoga vsaj nekoliko v zraku je metanje za žogo dovoljeno.

Tudi tukaj je v pravilu preveč možnosti za "prosto sodniško presojo", ki lahko povzroči negodovanje nasprotnega moštva. Zato predlagamo, da se omejitve metanja za žogo odpravi in se igralcem dovoli boriti za žogo na tleh tudi z metanjem.

Temeljni smisel dosedanje prepovedi metanja igralca v polju za žogo je bil predvsem v nevarnosti za poškodbo nasprotnikovega igralca. Ker pa je ta omejitev podana že v pravilu 8:11 (... "ni dovoljen nalet ali naskok ? .. ali nasprotnika drugače ogrožati) je v primeru pravila 7:9 nepotrebna.

Sodnik se tako lahko osredotoča ves čas igre la na to ali je bil ogrožen nasprotnikov igralec in ne na to ali žoga leži na tleh, se kotali ali odbija od tal.

PRAVILO 8:2, 8:6

Dosojanje tki. "snemanja" žoge iz nasprotnikove odprte dlani pri metu na vrata zahteva velik občutek sodnika za igro in dobro sposobnost presojanja. Takšna aktivnost obrambnega igralca vzbuja pri igralcih veliko čustev, ker je zelo spektakularna in je največkrat prisotna pri metih krilnih igralcev, ki skušajo metati na vrata po izdelani priložnosti. Pojavlja se vprašanje ali je obrambni igralec posredoval pravilno ali ne? Ali je žogo snel s pravilnim gibom in ali se je pri tem dotaknil tudi nasprotnikove roke?

Tudi v tem primeru gre za odločitev, ki največkrat vzbuja ostra nasprotovanja (ne glede nato ali je bila dosojena v tej ali oni smeri).

Zato predlagamo, da se snemanje žoge iz nasprotnikove odprte dlani v celoti prepove in se pravilo 8:2 črta. Pravilo 8:6 pa naj se oblikuje na naslednji

način: " Nasprotniku ni dovoljeno žoge, ki jo igralec drži sneti, iztrgati ali izbiti z eno ali obema rokama."

Tako bi se znebili ene izmed najspornejših situacij pri rokometu.

PRAVILO prostora za menjave igralcev

S strani Tehnično metodične komisije vzpodbujena in s pomočjo Sodniške komisije predstavljena sprememba pravila o prostoru za menjave rezervnih igralcev, je pripomogla k boljšemu razumevanju med uradnimi osebami moštev in sodniki.

V enem delu pa bi bilo pravilo potrebno še izboljšati: trenerju je potrebno dovoliti izkoriščati njegov delovni prostor (v glavnem ob klopi za rezervne igralce) svobodneje kot do sedaj. Z izboljšanimi delovnimi pogoji lažje in učinkoviteje vodi svoje moštvo. Seveda pa mu tudi s to spremembo ni dovoljeno protestirati, neprimerno gestikulirati in se nešportno obnašati.

Točka 5 v pravilu o prostoru za menjavanje igralcev zahteva od uradnih oseb (in tudi od igralcev), da sedijo na klopi za rezervne igralce in lahko vstanejo samo za kratek čas, če je za to dan povod. Želimo, da bi iz pravila izbrisali besedi "kratek čas", s čemer bi uradnim osebam ponudili večjo svobodo pri opravljanju njihovega dela.

V tem prispevku bi veljalo tudi omeniti, da je leta 1993 vpeljano pravilo o 2-minutni kazni za igralca, če je bila diskvalificirana uradna oseba, vneslo željeno izboljšanje sodelovanja med trenerji in sodniki saj je bistveno zmanjšalo število konfliktov.

To so bile tako imenovane "majhne izboljšave pravil, ki jih predlaga delovna skupina. O večjih spremembah pravil vas bodo seznanili moji kolegi v prihodnjih predavanjih.

Jeseni 1995 bo delovna skupina še enkrat preučila vsa pravila in jih nato predložila svetu, ki bo spo-

POROČILO S SIMPOZIJA MEDNARODNE ROKOMETNE ZVEZE

mladi 1996 odločal o konkretnih predlogih. Po odločitvah sveta in morebitnih dopolnitvah, bo kongres 1996 v Združenih državah Amerike seznanjen z zaključki sprememb pravil. Jeseni 1996 bodo sledili redakcijski popravki, v začetku leta 1997 pa bodo predelana pravila v uradnih jezikih IHF-a na voljo posameznim članicam, ki jih bodo lahko prevedla v svoje nacionalne jezike.

Tako je dosežen cilj, da bi s 1. avgustom 1997 v vseh državah sveta uveljavili izboljšave pravil.

Upamo, da bo s tem dosežena še večja atraktivnost rokometna in da bo postal še bolj priljubljena športna igra pri igralcih, gledalcih in občilih.

Opomba prevajalca: Zaradi lažjega in hitrejšega privajanja naših igralcev, trenerjev in sodnikov na izboljšave pravil smo sklenili skupaj s sodniško organizacijo na domačih tekmovanjih uveljaviti nova pravila že v sezoni 1995/96.

POROČILO S SVETOVNEGA PRVENSTVA MLADIH REPREZENTANC V ARGENTINI (21. 8. do 4. 9. 1995)

Mlada slovenska roketna reprezentanca je, po prihodu v Mendoza 19. 8., svojo prvo tekmo v predtekmovalni skupini odigrala 21. 8. proti reprezentanci Nemčije. Glede na to, da smo dobili video posnetek njihove tekme v kvalifikacijski skupini v Švici, smo reprezentanco Nemčije vsaj nekoliko poznali. Vedeli smo, da gre za čvrst in homogen kolektiv odlično kondicijsko pripravljenih in borbenih igralcev. Čvrsta obramba 3:2:1 in hiter protinapad so bile po našem mnenju njihove glavne odlike. V napadu na postavljeno obrambo pa so bila predvsem nevarna odlična krila, zelo solidni pa so se nam zdeli tudi zunanji igralci. Postava naše ekipe za prvo tekmo je bila: Imperl, Ficko, German, Jelčič, Šimon, Bilbija,

Pajntar, Lubej, Makuc, Vugrinec, Papež in Podpečan. Tekmo smo pričeli s consko obrambno formacijo 3:2:1 v postavi 1L - Ficko, 2L - Šimon, PC - Makuc, ZC - Bilbija, 2D - Papež ter 1D - Vugrinec. Predvideli smo tudi transformacijo v c. o. 4:2 ob prehodu nasprotnika na 2 KN. V napadu je Bilbijo zamenjal LK German. Branil je Imperl. Ves prvi polčas smo imeli gol ali dva prednosti, občutneje pa nam prednosti ni uspelo zvišati predvsem zaradi nekaj zgrešenih strelav iz tki. 100% priložnosti (Makuc, Vugrinec). Nemci so izenačili tik pred koncem prvega polčasa, ki se je končal z rezultatom 11:11. V drugem polčasu smo se enakovredno kosali z nasprotnikom do 50. min., ko smo zadnjič vodili. Nato smo naredili nekaj napak v napadu, Nemci pa so si s hitrimi protinapadi pridobili končno prednost. Tekma se je končala z rezultatom 22:27. Povdariti želim, da so imeli naši igralci, tako na tej tekmi kot tudi na celotnem turnirju, obilo težav s prilagajanjem na sodniški

kriterij. Predvsem se je to poznalo pri igri v napadu, kjer smo izgubljali žoge zaradi izsiljevanja prekrškov, pasivne igre, prekrškov v napadu ...

Naslednji dan 22. 8. smo igrali z reprezentanco Portugalske. Postava je bila enaka kot na tekmi dan prej z Nemčijo. Taktike igre v napadu in obrambi nismo bistveno spreminjali. Začeli smo ponovno uspešno in povedli, sredi prvega polčasa pa so Portugalci izenačili in prešli v vodstvo ter do konca prvega polčasa povečali prednost na štiri gole (11:15). V drugem polčasu smo poizkušali s c. o. postavitevjo 5:1 s PC na levi strani. V začetku polčasa smo bili ponovno uspešni in se približali Portugalcem na dva zadetka, nato pa so nasprotniki zaradi nekaterih naših nerazumljivih napak, tako v napadu kot v obrambi, ponovno povečali prednost. Tekma se je končala z rezultatom 23:29.

23. 8. smo imeli prost dan, ki smo ga izkoristili za trening in dogovor o preostalih tekmah v predtekmovalni skupini. Poizkušali smo tudi dvigniti moralo in kolektivni duh reprezentantov, ki so bili nekoliko razočarani po dveh zaporednih porazih.

24. 8. je bila na vrsti tekma z Brazilijo. Tudi na tej tekmi je bila postava enaka kot na prejšnjih dveh. Nekoliko smo spremenili le začetno postavbo. Tako so v obrambi in napadu igrali German, Ficko, Vugrinec, Šimon, Makuc in Papež. Glede na igro Brazilcev na prvih dveh tekmah smo vedeli, da so v tehnično taktičnem smislu sicer manj kakovostno moštvo kot Nemci in Portugalci, so pa zelo borbeni, iznajdljivi, kreativni. V celoti gledano smo ocenili, da so vendarle zelo dobro moštvo, ki bi lahko bilo ob kakršnemkoli nepolnem pristopu nevarno. Brazilci so bili tudi prvi nasprotnik, ki se nam je zoperstavil s c. o. formacijo 6:0. Tekma se je za nas dobro začela saj smo visoko povedli (9:3), nato pa smo nekoliko popustili in dovolili nasprotniku, da se nam je približal na samo dva zadetka (15:13). V drugem polčasu smo nekoliko izboljšali igro v obrambi in si ponovno priigrali

prednost petih zadetkov, ki nam je zadostovala za miren zaključek tekme. Končni rezultat tekme je bil 25:22. Poudariti je potrebno, da so fantje to tekmo odigrali pod velikim psihološkim pritiskom in pod vtisom dveh začetnih porazov. Značilna za našo igro pa je bila velika borbenost in kolektivni duh, ki sta nam pomagala do prve zmage na svetovnem prvenstvu.

25. 8. je bil ponovno prost dan, ki smo ga izkoristili za počitek in pripravo na odločilno tekmo za tretje mesto v skupini z reprezentanco Romunije.

26. 8. - za tekmo z Romunijo smo moštvo nekoliko osvežili in namesto Imperla, Makuca in Germana v moštvo uvrstili Kešeta, Vertovška in Urbanča. Izredno visoki ekipi Romunije smo se želeli v obrambi zoperstaviti z globoko in agresivno c. o. 3:2:1. Nekoliko smo skušali omiliti tudi visok ritem igre v napadu in se odločili za zaneslivejšo izpeljavo tako protinapadov kot tudi napadov na postavljeno c. obrambo. Posebno pozornost smo posvetili tudi vračanju v obrambo in preprečevanju hitrih protinapadov Romunov. Začeli smo odlično in povedli s 4:0. Sredi polčasa smo sicer nekoliko popustili vendar vseeno končali polčas s prednostjo dveh zadetkov (12:10). V drugem polčasu smo ves čas vodili (tudi za pet zadetkov) in naša zmaga ni bila nikoli ogrožena, predvsem zaradi fanatične borbenosti pri igri v obrambi, kjer so igralci dosledno izvajali vse dogovorjene naloge. Končni rezultat je bil 21:18. Gotovo je bila igra na tej tekmi naša najboljša v predtekmovalni skupini. Vsi igralci so pokazali izreden kolektivni duh, ki krasi najboljše reprezentance.

27. in 28. 8. sta bila namenjena počitku, potovanju v 240 km oddaljeni San Rafael ter pripravi na tekmo z drugouvrščeno ekipo skupine B - Jugoslavijo.

29. 8. - vsi smo se zavedali, da je tekma osmine finala z reprezentanco Jugoslavije odločilna za nadaljnje nastopanje na SP. Na tekmo smo se skušali vsestransko čimbolje pripraviti. Postava za

tekmo je bila enaka kot v uvodnih srečanjih. Nekoliko smo spremenili le začetno postavbo, kjer sta v obrambi 3:2:1 igrala na mestih drugih igralcev Pajntar in Jelčič, na mestu PC Lubej, ZC Bilbija, na mestu prvih igralcev pa sta igrala Papež in Ficko. V napadu sta namesto Pajntarja in Bilbije igrala Šimon in Vugrinec. Tekmo smo ponovno začeli dobro in povedli za dva zadetka. Sredi polčasa so nas Jugoslovani dohiteli in prevzeli vodstvo, predvsem zaradi naše slabe učinkovitosti pri streljih iz izdelanih priložnosti. Polčas so dobili z rezultatom 13:11. V drugem polčasu smo poizkušali vse, da Jugoslovane dohitimo in zmagamo. Kljub mnogim neizkoriščenim priložnostim v napadu smo se v času od 50 do 55 min. približali Jugoslovanom na samo zadetek razlike. Žal pa nam ni uspel dokončen preobrat, na kar sta gotovo vplivala tudi sodnika z nekaj pristranskimi odločitvami v tem delu igre. Končni rezultat je bil 25:23. Tekma je bila pravi derbi, izredno zanimiva in atraktivna, pred povsem polno dvorano (3000 gledalcev), kar je dajalo tekmi še poseben čar. Naši igralci so pokazali odlično igro in bili Jugoslovanom najmanj enakovreden tekmelec. Tako smo sicer zgubili možnost, da bi igrali v četrtfinalu, toda še zmeraj smo imeli možnost, da se z zmago proti Grčiji potegujemo za uvrstitev od 9 do 12 mesta.

Tekmo z Grčijo smo igrali 1. 9. zvečer v Buenos Airesu. Za nami je bilo 24 ur dolgo potovanje z avtobusom iz San Rafaela do Buenos Airesa. Fantje so bili očitno utrujeni in tudi motivacija je rahlo padla. Kljub temu smo tekmo po podaljških uspeli zmagati z rezultatom 36:34.

2.9. smo igrali z reprezentanco Švedske in nastopili s postavbo, ki je igrala večino tekem na SP, le Papeža je zamenjal Urbanč in Podpečana Keše. V napadu smo dali na mestu LZ več priložnosti Bilbiji, predvsem zato, ker igrajo Švedi c. o. 6:0. Svojo priložnost je Bilbija odlično izkoristil in bil najboljši strelca tekme. Srečanje je bilo izredno

izenačeno o čemer pričata tudi rezultat polčasa 17:17 in končni rezultat 30:30. Večji del smo bili v vodstvu mi, Švedom je uspelo izenačiti šele v zaključku regularnega dela. V podaljšku smo bili mnogo boljši in zmagali z rezultatom 38:34.

Na dan finalnih tekem 3. 9. smo se pomerili z reprezentanco Danske za 9. mesto. Danska je pred prvenstvom veljala za enega izmed favoritov za medalje. Po porazu v osmini finala z reprezentanco Egipta so si želeli rehabilitacijo in v nadaljevanju visoko premagali Poljake in Nemce. Po ogledu njihovih tekem je bilo jasno, da gre za izjemno reprezentanco, ki bi lahko igrala tudi v finalu. Na tekmi z nami so svojo moč demonstrirali že od vsega začetka, ko so visoko povedli. V nadaljevanju smo poskušali predvsem s spremembo taktike in menjavami (namesto c. o. formacije 3:2:1 smo igrali c. o. 5:1 z Jelčičem na mestu PC, Bilbija je igral več tudi v napadu ...) spremeniti potek srečanja v našo korist, kar nam je delno uspelo že v prvem polčasu, še bolj pa v drugem, ko smo se približali Dancem na en gol zaostanka. Več nam žal ni uspelo in tekmo smo izgubili z rezultatom 29:31. Menim, da je bila zadnja tekma naše reprezentance odigrana na visoki kakovostni ravni, še posebej v drugem polčasu, ki smo ga tudi dobili.

ZAKLJUČEK

Po mojem mnenju je osvojeno 10. mesto na SP za mlade reprezentance velik uspeh Slovenije in Slovenskega rokometnega športa nasploh. Na prvenstvu smo skušali prikazati modern (sodoben) model rokometne igre, z globoko consko obrambno postavitvijo, skupnim ali moštvenim protinapadom, ki je temeljil na sistemu smiselnega postavljanja in odkrivanja vseh igralcev po celem igrišču ter s kombinatorno igro v napadu proti različnim conskim in kombiniranim obrambnim postavitvam. Pri vračanju v obrambo smo bili pozorni na čim hitrejšo vračanje v c. o. in oviranje protinapa-

da nasprotnika. Na celotnem prvenstvu smo tudi menjavali igralce v fazi obrambe in napada - predvsem zato, da bi odpočili nekatere ključne igralce in da bi nadomestili pomanjkljivosti nekaterih kakovostnih igralcev (napadalcev) pri igri v obrambi.

Nekatera splošna opažanja ob primerjavi igralcev naše reprezentance z igralci drugih reprezentanc:

■ naši igralci v največji meri ne zaostajajo za najboljšimi v tehnično taktičnem znanju; na tem področju se še največji problem pojavlja pri realizaciji priigranih tki. 100% priložnosti;

■ način ali model igre naše reprezentance je enakovreden z najboljšimi;

■ kondicijska pripravljenost in sam pristop h kondicijski pripravi (posebno aerobno-anaerobni) je po mojem mnenju v glavnem izrazito slab. O tem pričajo tudi rezultati testiranja izvedenega pred začetkom priprav 24. 7. 1995, kjer so igralci dosegali zelo dobre rezultate v testih, ki merijo tiste sposobnosti, ki so visoko prirojene in slabše v testih (Cooperjev test), ki merijo sposobnosti, ki se v največji meri izboljšajo s specifičnim aerobno-anaerobnim treningom (daljši kontinuirani teki, ponavljalni ali intervalni teki, fartlek ...);

■ psihosocialna struktura in pripravljenost naših igralcev in celotne ekipe v glavnem ne odgovarja standardom na tem področju. To se odraža v nerealnem odnosu do sebe, svojih sposobnosti ter do nasprotnika in njegovih sposobnosti. Stanja nihajo od izrazito evforičnega (precenjevanje sebe, podcenjevanje nasprotnika, visoke ambicije in aspiracije) do izrazito depresivnega (podcenjevanje sebe, precenjevanje nasprotnika, padec ambicij). Tudi odnos do soigralcev, nasprotnikov, sodnikov je mnogokrat neprimeren. Na tem področju smo v pripravah in pa na samem SP opravili veliko delo, kar nam je sploh omogočilo borbo za visoko uvrstitev. SP v Argentini je bilo s psihosocialnega vidika še posebej naporno in izčrpujoče, saj so bili

napori ekstremni. Menim, da smo na tem izredno občutljivem in pomembnem področju naredili korak naprej in dosegli, da so se fantje po prvem šoku opomogli, psihološko stabilizirali, realno pristopili k tekmam (tudi porazom). Dosegli smo tudi visoko ekipno homogenost, reprezentančni duh je preveval celotno reprezentanco, patriotizem in zavest, da počnemo nekaj pomembnega za Slovenijo in Slovenski rokomet sta potisnila v ozadje mnoge probleme s katerimi smo se soočali;

■ kriterij sojenja s katerim smo se srečali na SP je drugačen kot na tekmah v Sloveniji. Predvsem pri igri v napadu so naši igralci izgubljali mnogo žog na račun prekrškov v napadu; sodniki tudi mnogo manj strogo ocenjujejo nekatere prekrške obrambnih igralcev - npr. po metu ali med metom, po podaji ali med podajo itd. Izrazito striktno pa kaznujejo izsiljevanje prekrškov brez namena napadati proti голу, zahteve napadalcev po 3 m oddaljenosti od mesta prekrška, vsa blefiranja ..., kar je nekaterim našim igralcem v krvi. Ko smo se na sodniški kriterij navadili nam je v bistvu ustrezal, saj smo tudi mi v obrambi lažje igrali, ker so sodniki postavljene kriterije dosledno upoštevali za obe ekipi.

Na koncu bi se želel tudi zahvaliti celotnemu vodstvu reprezentance z g. R. BRICEM na čelu, g. KOMELU in KALINU z RZS ter članom strokovnega štaba reprezentance pomočniku g. prof. T. TISLJU, fizioterapevtu g. MAKSI-MOVIČU, zdravniku g. dr. POLIMACU in tehničnemu vodji g. VRAČEVIČU, ki so z izjemno zagnanostjo in znanjem pomagali k uspešno izpeljanemu projektu ARGENTINA 1995.

Trener reprezentance: dr M. ŠIBILA

EVROPSKO PRVENSTVO V ROKOMETU - MOŠKI
Sevilla 23. 5. - 3. 6. 1996

V predzadnjem tednu decembra sta bili izžrebani predtekmovalni skupini:

SKUPINA A	SKUPINA B
A1 HRVAŠKA	B1 ČEŠKA
A2 RUSIJA	B2 ŠVEDSKA
A3 JUGOSLAVIJA	B3 DANSKA
A4 MADŽARSKA	B4 ROMUNIJA
A5 NEMČIJA	B5 FRANCIJA
A6 SLOVENIJA	B6 ŠPANIJA

Naša reprezentanca bo v predtekmovanju igrala tekme po naslednjem vrstnem redu:

24. 5. z Rusijo, 25. 5. z Jugoslavijo, 26. 5. s Hrvaško,
28. 5. z Madžarsko, 29. 5. z Nemčijo

31. 5. se igra za mesta od 5. - 12. in sicer enako uvrščene ekipe v posameznih skupinah med sabo (npr. šesto uvrščeni iz A : šestemu iz B skupine)

ter 1. uvrščeni iz A : 2. iz B skupine in 1. iz B : 2. iz A.

2. 6. pa se igrata še tekmi za 3. - 4. mesto (poraženec 1B/2A : poraženec 1A/2B)

1. - 2. mesto (zmagovalec 1A/2B : zmagovalec 1B/2A)